NORSK SKOGBRUKSMUSEUM
SKOGBRUK, JAKT OG FISKE

Årsberetning og regnskap

1992

INNHOLD

1. Museets organer og administrasjon
1.1 Representantskapet 3
1.2 Styret 8
1.3 Personale 9

2. Vedlikehold og utbygging
2.1 Uteareal og friluftsamlinger 12
2.2 Vedlikehold innendørs 14
2.3 Arboretet 14
2.4 Sørlistøa - Osensjøsamlingene 15
2.5 Tredje utbygging 16

3. Museumsfaglig virksomhet
3.1 Forskning og utviklingsarbeid 24
3.2 Arkiv- og feltarbeid 24
3.3 Forelesninger og faglige foredrag 26
3.4 Publisering 27
3.5 Film og video 28
3.6 Foto 29
3.7 Bibliotek og arkiv 29
3.8 Samling og magasin 30
3.9 Annet faglig arbeid 30

4. Naturinformasjonssenter, Glommasenter, Vassdragspark
4.1 Naturinformasjonssenteret 33
4.2 Informasjonssenter for Glommavassdraget..... 34
4.3 Vassdragspark - «Elveparken i Elverum» 35

5. Akvariet
5.1 Innledning 37
5.2 Teknisk 37
5.3 Biologisk 37
5.4 Rådgivning og kontaktskapende virksomhet 40

6. Skoletjenesten
6.1 Besøkstallene de siste årene 41
6.2 Temadager og omvisninger 44
6.3 Utadrettet virksomhet 45

7. Annen utadvendt virksomhet
7.1 Kunstutstillinger 47
7.2 Andre utstillinger 53
7.3 Vandreutstillinger 54
7.4 Arrangementer 55
7.5 Tidsskriftet «Elgen» 65

8. Publikumsbesøk og markedsføring
8.1 Publikumsbesøket 67
8.3 Markedsføring 69

9. Representasjon
9.1 Museumsorganisasjoner 71
9.2 Seminarer og konferanser 71
9.3 Studiebesøk 73

10. Gaver
10.1 Spesielle gaver 74
10.2 Givere av gjenstander 76
10.3 Givere av bøker 77

11. Medlemmer 78

12. Økonomi 79
Regnskap
Resultatregnskap 1992 80
Balanse 82
Spesifikasjon av driftskonti 84
Noter til årsregnskapet for 1992 89

Forsidebilde:
Tredje byggetrinn ble avsluttet sommeren 1992 med nytt inngangsparti, parkanlegg og parkeringsplasser. Museet har fått en meget vakker og tiltrekkende fasade.

Foto: O.T.L.

NORSK SKOGBRUKSMUSEUM
Skogbruk, jakt og fiske

Æresmedlemmer:
Magne Midttun
Wilhelm Matheson
Ivar Aavatsmark

1. MUSEETS ORGANER OG ADMINISTRASJON

1.1 Representantskapet

Museets representantskap har følgende innvalgte medlemmer:
Fylkesmannen i Hedmark
Ordføreren i Elverum

Følgende institusjoner og organisasjoner danner museets representantskap:
Det norske gjensidige Skogbrandforsikringsselskap
Det norske Skogselskap
Direktoratet for naturforvaltning
Direktoratet for statens skoger
Fellesforbundet/Seksjon Skog og Land
Jenter i Skogbruket
Norges Landbrukshøgskole - Institutt for skogfag
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Norges landbruksvitenskapelige forskningsråd
Norges Naturvernforbund
Norges Skogeierforbund
Norsk Almenningsforbund
Norsk Forstmannsforening
Norsk institutt for skogforskning
Norsk Skogbruksforening
Norske Tømmermålingssjefers Forening

Skogavdelingen i Landbruksdepartementet
Skogbrukets Arbeidsgiverforening
Skogbrukets og Skogindustrienes Forskningsråd
Treforedlingsindustriens Landsforening
Trelastindustriens Sentralforbund
Verdens Naturfond

Representantskapsmøtet ble holdt 18. juni i auditoriet. Følgende styremedlemmer med personlige varamedlemmer var på valg:
Ivar Aavatsmark med varamedlem Halfdan Brevig jr., Ole Roen med varamedlem Einar Wollebæk-Andersen. Ivar Aavatsmark og Halfdan Brevig jr. ønsket ikke gjenvalg. I tråd med valgkomiteens innstilling ble Dieter Oswald med personlig varamedlem Torkel Wetterhus valgt som nye styrerepresentanter. Ole Roen ble gjenvalgt som styremedlem. Varamedlem Einar Wollebæk Andersen ønsket ikke gjenvalg, og i hans sted ble valgt Terje Sjøvaag.

Varaformann Truls Gram ønsket ikke opprykk til styreformann etter Ivar Aavatsmark. Som ny styreformann ble valgt Dieter Oswald med Truls Gram som varaformann. Alle valg var enstemmige.

Æresmedlemskap til Ivar Aavatsmark
Under representantskapsmøtet ble Ivar Aavatsmark i tråd med vedtektenes § 5 utnevnt til æresmedlem i Norsk Skogbruksmuseum. Saken var i styremøte samme dag fremmet av nestformann Truls Gram. Forslaget ble enstemmig vedtatt og sterkt applaudert.

Representantskapet sluttet seg enstemmig til styrets forslag, og representantskapets ordfører Oluf Aalde foresto den offisielle utnevnelsen og uttrykte i sin tale stor takk og ga honnør til Aavatsmark for hans store innsats for museet, bl.a. som styrets formann de siste 11 år. Aavatsmark har ellers vært aktiv i museets oppbygging og utvikling helt fra museets start, og har vært formann i de særdeles aktive år med gjennomføring av tredje byggetrinn.

Utnevnelsen av Ivar Aavatsmark til æresmedlem av Norsk Skogbruksmuseum ble også markert under representantskapsmiddagen med alle de ansatte til stede. Aavatsmark fikk som det synlige bevis på sitt æresmedlemskap overrakt et vakkert innrammet diplom samt en stor neverkont som symbol på skogen og det viktige historiske arbeid museet utfører og som Aavatsmark har vært sterkt opptatt av.

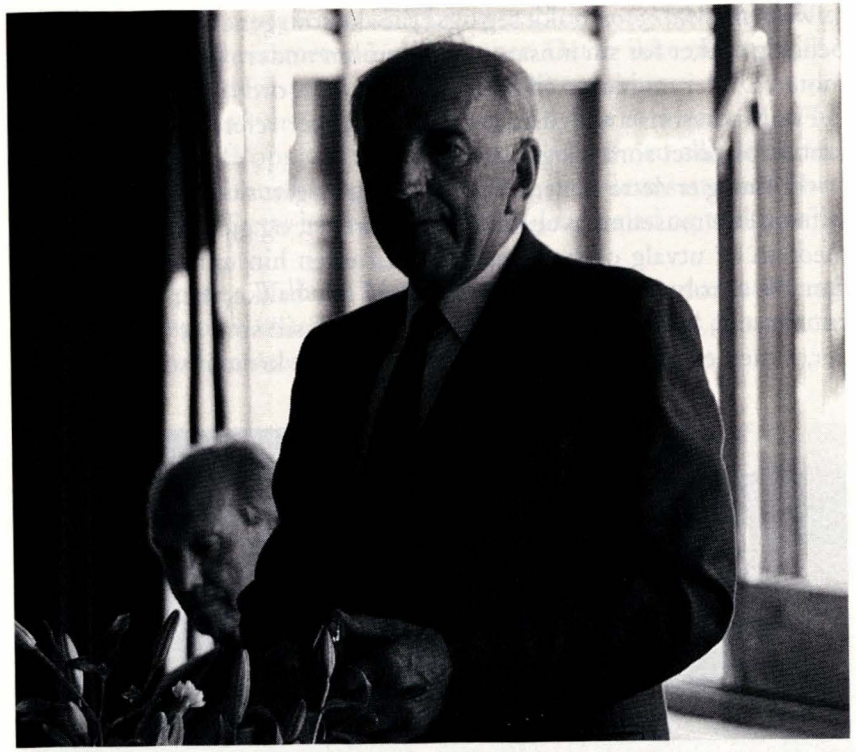

Under representantskapsmiddagen ble Ivar Aavatsmark utnevnt til æresmedlem og takket av for sin innstas som styreformann i museet gjennom 12 år. Her holder han sin takke- og avskjedstale. Foto: Chr. A.

Museets nyutnevnte æresmedlem ble hyllet med stående applaus.

Aavatsmarks tale under middagen følger referatet fra representantskapsmøtet som bilag. Her tas med avslutningen:

«Museet skal leve videre om ledelsen skifter. Ja, så lenge det bor folk i våre bygdesamfunn vil Skogbruksmuseet ha som sin naturlige oppgave å gi et speilbilde av skogbruk, jakt og fiske, næringer i stadig utvikling og grunnlag for bosetting og trivsel i bygde-Norge. Men museet har også en videre oppgave, nemlig å være en kulturinstitusjon som skal styrke de kulturelle tradisjoner i fortid, nåtid og fremtid.

Store oppgaver venter. Jeg takker for meg, litt vemodig er det, men alle de gleder som arbeidet ved museet har gitt meg, gjør det lettere å si adjø. Hjertelig takk.»

Wilhelm Matheson trakk seg også tilbake som generalsekretær og ble behørig takket for sin innsats av ordføreren under representantskapsmøtet. Under middagen fikk han også takkens ord og avskjedsgave.

Fra Mathesons avskjedstale som også følger referatet fra representantskapsmøtet som bilag, tar vi med:

«For meg er dette en vemodig dag. 38 år er gått siden jeg var med og stiftet dette museum, hvorav 37 som sekretær, og gjennom årene også medlem av utvalg og komiteer. Fra stiftelsen hin minneverdige natt den 15. oktober 1954, hvor vi startet på bar bakke, men alle fulle av entusiasme, hvor jeg ble bitt av en museal basill som er blitt sittende der, - med en startkapital på litt over 14.000.- kroner, som var overskuddet fra den forutgående skogbruksutstilling, og frem til i dag, med et budsjett på nærmere 13 mill. kroner. Det er ikke til å tro - for ikke å snakke om de siste ca. 45 mill. til investeringer.

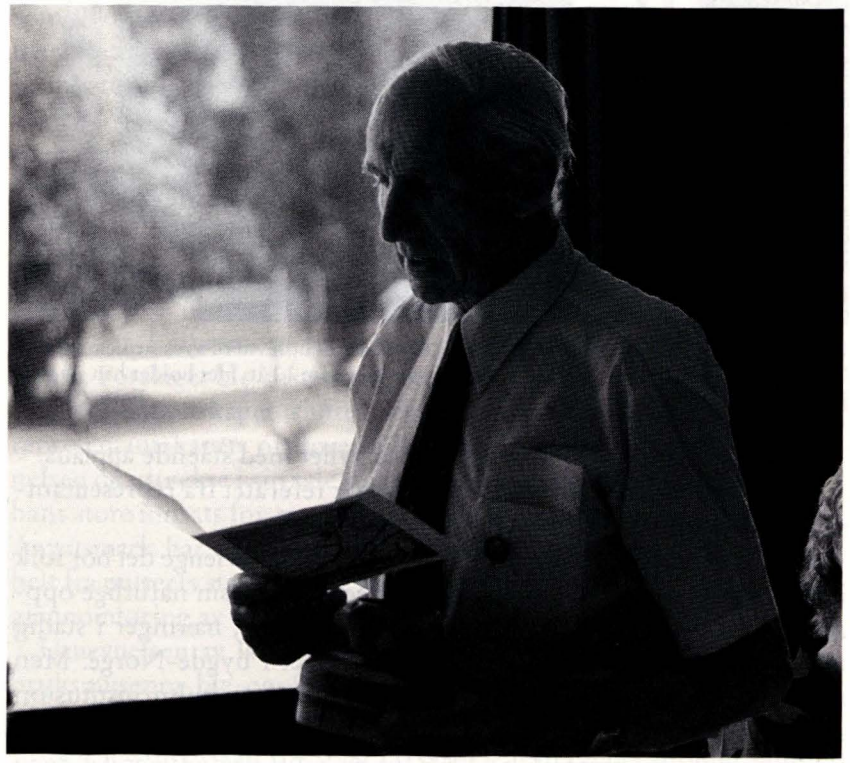

Wilhelm Matheson holder sin avskjedstale etter at han ble hyllet for sin innsats for museet gjennom 38 år, hvorav 37 år som styrets og representantskapets sekretær.
Foto: Chr. A.

For meg har det vært inspirerende og en lykke å få være med og oppleve alt dette, få oppleve samarbeid og samvær med alle de personer som gjennom årene har hatt tillitsverv, og med de ansatte med Tore Fossum i spissen. Dette har beriket mitt liv. Jeg er glad og takknemlig for det.»

Med «kjempene» Wilhelm Mathesons og Ivar Aavatsmarks avgang er en spesiell epoke i museet avsluttet, men vi føler at deres entusiasme og styrke vil videreføres gjennom de nye tillitsmenn.

Representantskap, styre og ansatte var etter møtet på befaring av Møystadsaga som ble demonstrert i drift, deretter på Svein Svimbils knivsmie fra Tinn som var nesten ferdig oppsatt og så videre om det nye utendørsamfiet, den nye bygningsmassen og parkanlegget. Her i amfiet fra venstre: Ottar Jamt, Tore Gaute Aas, Ivar Aavatsmark, Kirsten Molteberg, Anne Birthe Aakrann Eek, Tertit Hørstad, Oluf Aalde, Tore Fossum. Svein Skavhaug, Magne Rugsveen, Wilhelm Matheson, Svein Morgenlien og Wenche Butenschön.
Foto: Chr. A.

1.2 Styret

Styrets sammensetning:

(Tallene i parentes angir det år vedkommende er på valg):

Styremedlemmer:	Personlige varamedlemmer:
Dieter Oswald (formann)(1995)	Torkel Wetterhus (1995)
Truls Gram (varaformann)(1994)	Torleif Omtveit (1994)
Tertit Hørstad (1994)	Helge Holtmon (1994)
Erich Mathiesen (1993)	Ragnar M. Næss (1993)
Ole Roen (1995)	Terje Sjøvaag (1995)
Torstein Lund (1993)	Karl Baadsvik (1993)
Erik Munthe-Kaas (1994)	Carl Fr. Lindeman (1994)
Øistein Østgaard (1994)	Anne Berit Pettersen (1994)
Håkon Sæle (ansattes repr.)(1993)	Trond Nystuen (1993)

Styrets formann	Dieter Oswald
Styrets varaformann	Truls Gram
Arbeidsutvalg	Dieter Oswald
	Truls Gram
	Ole Roen
	Tore Fossum
Representantskapets ordfører	direktør Peter Johan Schei
Representantskapets varaordfører	skogdirektør Oluf Aalde
Kontrollkomite	Svein Morgenlien (1993)
	Knut Torp (1994)
	Berit Sannes (1995)
Valgkomite	Kirsten Molteberg (1993)
	Per Søilen (1994)
	Ivar Tronstad (1995)
Byggekomite og byggeleder	Truls Gram, formann
	Einar Gjems
	Tore Fossum
	Tore-Børge Gjerstad (byggeleder)
Revisor	Statsaut.rev. Asbjørn Pedersen

Det er holdt 4 styremøter og 3 møter i arbeidsutvalget. Museets utbygging, både trinn I og trinn II, har vært den gjennomgående sak i alle møter.

1.3 Personale

Museumsdirektør	Tore Fossum
Utstillingsleder	Tore-Børge Gjerstad
Amanuensis/akvarieleder	Christian Andersen
Amanuensis	Øivind Vestheim
Amanuensis	Magne Rugsveen
Vitenskapelig assistent	Ubesatt 1992
Museumstekniker	Bjørn E. Skaug
Kontorsjef	Harald Haug
Museumspedagog	Ingvar Haugen
Sekretær	Kari Qvenild Andersen
Sekretær	Tove Glorvigen
Førstefullmektig	Kari Tyseng (fra 1.8.)
Forvalter	Håkon Sæle
Vaktmester	Odd L. Jensen (1/2 stilling)
Fotograf	Ole-Th. Ljøstad
Museumsingeniør	Trond Nystuen
Akvarierøkter	Arve Vikør (til 1.8.)
Bibliotekar	Ubesatt 1992
Fagarbeider	Kjell Magne Kaveldiget
Hjelpearbeider (1/2 stilling)	Tor-Johnny Støkket
Hjelpearbeider	Ove J. Østby
Hjelpearbeider	Arne Halvorsen
Resepsjonsbetjent (deltid)	Gerd Stensvehagen
Resepsjonsbetjent (deltid)	Tordis Fossum (til 1.6.)
Renholdsleder	Solveig Ernstsen
Renholdsbetjent	Åse T. Fløien
Renholdsbetjent	Aud Furulund

Ansettelse. Bjørn Erik Skaug har vært ansatt i midlertidig stilling ved museet siden 1987. I styremøtet 29.1. ble Skaug ansatt i fast stilling som museumstekniker. Skaug har skogbruksutdannelse og bakgrunn i jakt- og viltforvaltning, og vil fylle oppgaver i tråd med dette.

Tordis Fossum hadde valgt å slutte ved museet etter 25 års tjeneste i museets resepsjon. Hun ble under representantskapsmiddagen takket av med presang og anerkjennende ord fra museet ved Tore Fossum og tilsvarende fra sine kolleger ved museet ved Tove Glorvigen.

Omgjøring av sentraladministrasjonen

Som en følge av gjennomføringen av tredje byggetrinn, herunder resepsjonsfløyen, ble det behov for visse endringer i sentraladministrasjonen ved museet og ansettelse av ny medarbeider.

Til venstre for den nye inngangsdøren er det innredet ny kontorresepsjon med to arbeidsplasser. Tove Glorvigen har fått ansvar for resepsjonen med publikumstjenesten og museumsbutikken, og har fra 1.7. etablert fast kontorplass i den nye kontorresepsjonen.

Kari Tyseng ble ansatt som førstefullmektig 1.8.92 med bl.a. ansvar for sentralbordet.
Foto: O. T. L.

Det ble nødvendig med en ny kontormedarbeider, og Kari Tyseng ble fra 1.8. ansatt som førstefullmektig med ansvar for sentralbordet. Hun utfører i tillegg en del løpende kontorarbeid med bl.a. føring av lønningsregnskapet. Hun har sin arbeidsplass i den nye kontorresepsjonen og betjener publikum sammen med Tove Glorvigen.

Følgende har vært sivilarbeidere ved museet i 1992: Peter Kippersund, Øyvind Nesdal, Hallgeir Molberg, Lars-Petter Akselsen, Arman Hagen, Torry Engh, Svein Aastrup, Geir Bjørlo, Sjur Kippersund, Terje Finnsen.

Disse har hatt engasjementer i 1992: May L. Eggen hele året, Per Kristian Hammer fra 1.1.-30.11., Eskild Midtlie som akvarierøkter fra 1.8. og Jan Ivar Martinsen som deltidsengasjert med utbygging av nye utstillinger. Åsmund J. Sletten har vært hospitant hele året.

Følgende har vært temporæransatt: Gerd Berit Halvorsen, Randi Sletnes, Tori Årva, Christina Søgård, Stephanie Mane, Steinar Q. Andersen, Morten Andersen, Kirsti Fjeldstad, Kjersti K. Jenssen, Bjørn Rudberg, Tore Haug, Thomas Baardseng, Ingun Borg, Jardar Eggen, Merete Glorvigen, Fredrik Glorvigen, Mette Skogbakken, Bente Huse, Inger Hilde Haug, Inger S. Fjellstad, Lisbeth Grambo, Steinar Haugen, Bente Røstbakken, Inger Lise Hammer og Eskild Midtlie. Rakel Sørli har vært utplassert en dag i uken.

2. VEDLIKEHOLD OG UTBYGGING

2.1 Uteareal og friluftsamlinger

Arbeidet på friluftsområdet har vært sterkt preget av utbyggingen, og som følge av denne, istandsetting av den utvidete museumsbygningens nærområder. Elses Staudegartneri har gjennomført en omfattende beplanting i tilknytning til hovedinngangen og hele museumsbygningens østfasade. Det er brukt einer og barlind, rhododendron, store rabatter med roser og sommerblomster.

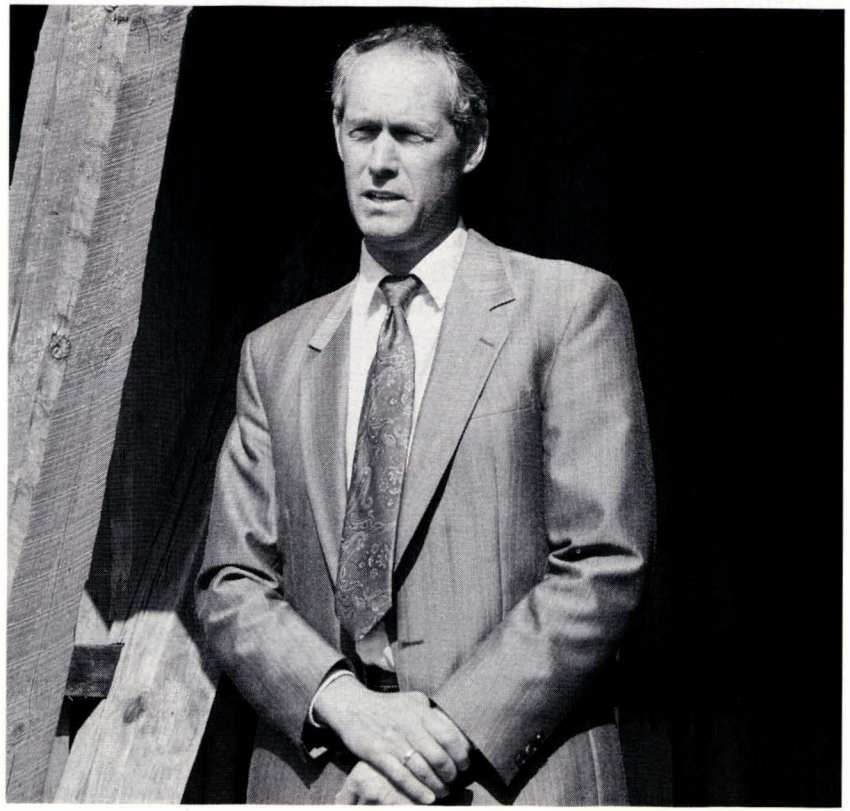

Daglig leder i Martin M. Bakken, Henry Hoel, holder sin tale ved overrekkelsen av Møystadsaga til museet under representantskapsmøtet 18.6. Foto: Chr. A.

Skule Waksviks granittbjørn og hans rådyrgruppe i bronse har fått sin endelige plass med beplanting rundt. Ny flaggstang i blomsterrabatt står foran hovedinngangen i akse med innkjøringen, og flaggstangrekken med de nordiske flagg har fått sin plass syd for denne. Parkeringsplassene er tredelt, en for de ansatte og de besøkende til kontorfløyen, en hovedparkeringsplass på nordsiden av museumsbygningen - begge disse er asfaltert, og en tredje nordenforliggende grusparkeringsplass for busser og fjernparkering.

Ved oppmerking og skilting er de trafikkale spørsmål praktisk løst. Busker, stauder, blomsterrabatter og plener gir en vakker oppdeling av de forskjellige bruksområder og et tiltrekkende bilde av innkjøring og fasade. Det nye parkanlegget betinger en stor, økt arbeidsinnsats til vanning, luking og vedlikehold.

Museet har nå et samlet areal på 155 da, hvorav alt trenger parkmessig behandling. Museet har på mange måter fått en ny dimensjon i botanisk forstand gjennom parkarealet med sin store artsrikdom, særlig når en ser dette sammen med det stadig økende arboretet.

Svein Svimbils knivsmie fra Tinn er nesten ferdig oppsatt og innredet. Arne Halvorsen og Håkon Sæle har hatt hovedansvaret for gjenoppføringen. Foto: O. T. L.

I friluftsamlingene er Terje Backes gave til museet, Møystadsaga, gjort helt ferdig, og under representantskapsmøtet 18.6. ble saga demonstrert i drift. Den 3.9. inviterte Terje Backe og Martin M. Bakken alle de som har arbeidet på sagbruket i senere tid til en befaring på saga og til en bespisning i Restaurant Forstmann. Museet har på denne måten fått kontakt med sentrale informanter som kan gi de nødvendige opplysninger om driften av et gårdssagbruk med et skurkvantum på ca. 2000 m^3.

Svein Svimbils knivsmie fra Tinn i Telemark er også på det nærmeste gjort ferdig. Det måtte lages nye vinduer, og det gjenstår nå bare å få disse på plass, og dermed er det meningen at knivsmiing skal kunne bli en løpende aktivitet i sommerhalvåret.

2.2 Vedlikehold innendørs

Etter hvert som den nye resepsjonsdelen ble gjort ferdig, har de forskjellige gamle bruksrom måttet tilpasses den nye situasjonen, og gjennom hele året har håndverkerne flyttet, forandret og tilpasset tidligere bruk til nye. Alle større arbeider har imidlertid vært en del av hovedentreprisen.

2.3 Arboretet

De milde vintrene fortsetter og har gitt flere av de lite vinterherdige sortene som edelgraner og edelløvskogarter et vekstmessig forsprang som kan vise seg å være viktig. Som kjent opptrer frost- og tørkeskader hyppigst de første årene etter utplanting.

Vi kan registrere god og harmonisk tilvekstøkning hos de aller fleste arter og sorter.

Et snev av dramatikk ble det på forsommeren da nedbøren praktisk talt uteble fra 15.5. til andre uke av juli. Heldigvis kunne vi ikke registrere avgang som følge av tørken.

Vedlikehold av eksisterende beplantninger og anlegg har preget årets arbeid i arboretet. Vi har gode rutiner og godt mannskap som fungerer.

To nye sorter av lavlandsbjørk (B. verrucosa) er plantet i 1992:

- Valbjørk, herkomst Nord-Odal
- Rødbladet bjørk, ukjent herkomst

Disse er podet, og alet fram av Kristine og Per Øien, Oslo.

Fra Salten Skogselskap v/sekretær Erik Stenhammer har vi blitt tilbudt alm (U. glabra) fra Beiarn, Nordland (dette er verdens nordligste utbredelsesområde for alm) og lavlandsbjørk (B. verrucosa) fra Saltdalen, Nordland. Disse vil bli plantet ut i arboretet mai 1993.

2.4 Sørlistøa - Osensjøsamlingene

Personale: Arnstein Norsted, oppsynsmann, maskinist
Ella Gjærum, omviser
Geir Solberg, omviser, håndverker
Nanna Løvmoen, salg
Kristine Solberg, salg
Berit Fossum Nysæther, salg
Magne Nergård, styrmann, håndverker
Knut Stener, styrmann
Nikolai Myrene, maskinist
Jostein K. Nysæther, bestyrer, omviser

Museumssesongen har vært fra 1.6.-31.8. Trysil-Knut ble sjøsatt allerede 25.5., og Skipskontrollen foretok krengeprøve og annen kontroll og godkjente båten for persontrafikk. Redningsflåten kontrolleres også hvert år.

Det er lagt vekt på å få driften av fløtermuseet gjennomført med arbeidskraft fra lokalmiljøet i Osen. Det er lokalt stor interesse for museet, og det er nå vunnet stor erfaring både i ledelse og drift fra de lokalt ansatte. Etter at Birger Skavern døde, har Arnstein Norsted vært oppsynsmann, billettør og omviser. Dette har vært en stor hjelp for Jostein K. Nysæther som bestyrer.

Birger Ragnar Nysæther har supplert sine to spillflåter med nok et treskjærerarbeid. Det er en fløterbåt (løsbåten) med to fløtere og anker i. Fløterne er i ferd med å ta trossa i båten, før de skal ro ut med den og ankeret. Modellene levendegjør fløtingen, og gjør det lettere for omviserne å forklare fløtingsteknikken.

Den 24.6. holdt Kulturstyret i Åmot møte på Sørlistøa, og i den anledning ga Nysæther og Fossum omvisning og orienteringer. Det var stor interesse for Osensjøsamlingene, og vi fikk en klar forståelse av at politikerne i Åmot vil støtte arbeidet med den videre utbygging og drift.

Det har vært ca. 1500 besøkende.
Etter sesongens slutt er det etter pålegg fra Skipskontrollen foretatt en større reparasjon på Trysil-Knut. Det gjelder først og fremst propellakselen som måtte settes i stand.

Fløtermuseet på Sørlistøa er en meget verdifull del av Norsk Skogbruksmuseum som har store utviklingsmuligheter.

Osenfisket
Museets årvisse fiske etter lagesild og sik i Osen for jakt- og fiskedagene foregikk i uke 31.

Det ble benyttet flytegarn, henholdsvis 4 og 6 meter dype, som settes i lenker på 3 og 4. Problemet med dette fisket er å fortøye lenkene godt nok mot vind og strøm. Dette løses ved forholdsvis store steiner fortøyet til flytedupp i hver ende av lenkene.

Erfaring viser at lagesilda beveger seg gunstigst i forhold til vårt fiske ved stille og varmt vær. Ved vind og temperaturfall går den dypere og fanges i liten grad ved vår fiskemetode. Vekslende vær under årets fiskeperiode ga ujevne fangster fra dag til dag. Positivt er det å merke seg at mer enn tidligere viser flere årsklasser av sik seg i fangstene. Lagesilda er som før stor (200 g), kanskje i gjennomsnitt større enn før.

Årets fangst fordeler seg slik:

Lagesild	450 stk.	ca. 90 kg
Sik	350 stk.	ca. 110 kg
Ørret	50 stk.	

Vikør og Skaug var Osenfiskere som før.

2.5 Tredje utbygging

Trinn II
I september 1991 ble byggearbeidene igangsatt av hovedentreprenør Martin M. Bakken A.S. Midlertidig hovedinngang ble etablert ved inn- og utgangspartiet til utearealene og adkomsten ble markert med skilter som både i tekst og tegning ledet publikum greit frem. Råbygget var under tak i desember, og kranseselskap ble avholdt for de involverte sammen med museets ansatte.

Byggetrinn II har et totalareal på 1660 m² og inneholder følgende:

Takoverbygg over inngangsparti, vindfang, resepsjonslokaler med diskkarré for billettsalg, informasjon og kiosksalg, museumsbutikk, sittegrupper, toalett, lager og galleri for temporære utstillinger. Underetasjen inneholder: grupperom, garderober, toaletter, stellerom for barn, hvilerom for bussjåfører, lager, maskinrom og tilfluktsrom.

Museets 3. utbygging, trinn II ble ferdigstilt i forbindelse med styre- og representantskapsmøte 18.6., og det ble gitt uttrykk for at resultatet var vellykket.

Totale omkostninger ved trinn II beløper seg til kr 12.836.674 inklusive merverdiavgift. Dette beløpet dekker bygningsmasse, utearealer og interiører inkl. museumsbutikk, billetteringsmaskin og renteutgifter.

Følgende arkitekt, hovedentreprenør, rådgivende ingeniører og underentreprenører har vært engasjert i 3. utbygging, trinn II:
Arkitektene Duus-Thorstensen-Egeberg, Arendal
Hovedentreprenør Martin M. Bakken
Rådg.ing. Sjåtil & Fornæss A.S, Elverum
VVS-ing. Aalerud A.S, Elverum
Elektrotekn.ing. Jon Hallås A.S, Elverum
Elektriske inst. Trysil Elektro A.S, Trysil
Sanitære inst. Ing. Øyvind Pedersen A.S, Elverum
Ventilasjon, Gunnar Karlsen A.S, Hamar

Byggekomiteen har bestått av følgende:
Formann, fylkesskogsjef Truls Gram
Forstkandidat Einar Gjems
Direktør Tore Fossum
Byggeleder Tore-Børge Gjerstad.

Det er holdt (trinn II):
11 prosjekteringsmøter
10 byggemøter
17 driftsmøter
8 byggekomitemøter.

Ser man hele 3. utbygging, trinn I og II, under ett, så blir resultatet meget gunstig rent økonomisk. Totale utgifter beløper seg til kr 45.050.595, hvorav kr 1.900.000 er avsatt til utstillinger og inventar. For hele 3. utbygging blir byggekostnadene pr. m² golvflate kr 7.430, alt inkludert.

Under siste byggeperiode ble det også fra hovedentreprenørs side ferdigstilt lokaler i underetasjens tidligere snekkerverksted. Disse arealene vil bli et naturinformasjonssenter i regi av Hedmark fylkes miljøvernavdeling.

Resepsjon/museumsbutikken

Etter å ha ført en relativt kummerlig tilværelse i midlertidige lokaler i museets foredragssal i mange år, var det en stor begivenhet da museumsbutikken ble åpnet lørdag 30.5. Firma Norco på Hamar har levert innredningen, og det er Gjerstad som sammen med Norcos Nyhagen har stått for plantegninger og innredninger.

Det er en vakker resepsjon som møter publikum når de kommer innenfor dørene. Frontene i resepsjonsdisken er i valbjørk og flammebjørk, og de blå diskflatene og soklene danner en fin fargekontrast mot treet. Blåfargen tas igjen i tekstilene i sittegruppene i foajeen og skaper en fin helhet.

Den nye museumsbutikken ligger i direkte tilknytning til resepsjonen, slik at de samme personer kan betjene både butikk og kundemottak. Interiøret i butikken er holdt i de samme fargene som resepsjonen.

Tallene for omsetningen viser en liten øking fra 1991 til 1992, og forholdene skulle ligge vel til rette for en ytterligere økning i 1993.

	1992	1991
Salg souvenir	1.196.717.-	1.175.135.-
Kiosksalg resepsjon	807.382.-	718.548.-

I tillegg kommer omsetning av bøker, postkort etc., men her er det små endringer.

I og med at man fikk en permanent museumsbutikk og et romslig og oversiktlig lagerlokale, kunne vareutvalget utvides. I tillegg til at

Den nye museumsbutikken er smakfull og har et rikt utvalg av souvenirer. Her viser Lisbeth Grambo, Thomas Baardseng og Kirsti Fjeldstad arbeider i never og tre.
Foto: O. T. L.

utvalget innen eksisterende varegrupper økte, kunne vi også få plass til andre og nye varer. Dette gjelder spesielt utvalget innen elgskinn og tekstil.

Produkter i elgskinn er blitt en viktig del av salgsvarene, og dette er en varegruppe som vil bli ytterligere utvidet fremover. Det er flere leverandører av håndsydde klær, vesker, sekker, jaktutstyr, lommebøker etc. I tillegg har vi også gjort et forsøk på å komme frem til plagg i beverskinn med tanke på salg i museumsbutikken, men dette er foreløpig ikke kommet så langt at det har blitt presentert for salg.

Kombinasjonen tekstil/elgskinn er også en vesentlig del av de nye varene som selges i butikken. Flere brukshåndverkere er representert med sine produkter. Nytt av året er også håndstrikkede gensere og drakter fra Fjell-Form i Vingelen, og håndtovede hatter fra sørfylket lar seg fint kombinere med de andre tekstilproduktene.

En annen viktig nyhet i museumsbutikken er salget av bøker. Butikken har fått en egen bokavdeling, hvor både museets egne bøker og trykksaker og andre bøker får en fin presentasjon. Utvalget er spesielt

vinklet mot fagbøker innen skogbruk, jakt, fangst, fiske og håndverk, men man finner også mer typiske gavebøker og barnebøker med tema fra naturen.

Et romslig og oversiktlig lager i direkte tilknytning til butikken forenkler arbeidet med oppfylling av varer. Lageret er på to plan, og i hovedplanet finner man de mest typiske kioskvarene samt kjølerom og frysere for dette bruket. Souvenirvarene befinner seg på kjellerplanet rett under det andre lageret. Det er besluttet å investere i et dataprogram for lagerbeholdningen av souvenirer, og dette regner vi med vil være oppdatert i løpet av de første månedene av 1993. Dette vil gjøre lagerbeholdningen oversiktlig og lett tilgjengelig for dem som betjener butikken.

Vi kan si oss stort sett fornøyd med vareutvalget. Det er vesentlig satset på varer som har direkte tilknytning til det museet står for, og derfor finner man et stort utvalg av norske treprodukter, forskjellige artikler i stein, keramikk, elgskinn og mye mer.

Vi ser ingen grunn til å endre dette utvalget, men vi vil fortsette å jobbe for å finne frem til nye variasjoner og produkter innenfor det samme varespekter. Vi har ved flere anledninger besøkt Gave- og interiørmessen på Sjølyst og Kunst- og håndverksmessen på Inforama, og flere andre utstilllinger hvor det vises kunsthåndverk, og dette har gitt oss mange gode ideer. Lignende messer og utstillinger vil også bli besøkt fremover.

Mange brukshåndverkere er imidlertid etter hvert blitt kjent med at museet har en rikholdig butikk, og tar selv kontakt for eventuelt å kunne bli representert hos oss, - men i tillegg er vi stadig på leting etter nye dyktige brukshåndverkere som kan fornye vårt tilbud til de besøkende.

Restaurant Forstmann

Restaurant Forstmann har hatt sitt første hele driftsår i 1992. Restauranten er en viktig service-enhet for museet. Med den dimensjon museet har fått, og med et besøk på 120 000 personer, til dels mange langveisfra, har behovet for bespisning stadig økt, og restauranten har blitt en viktig og nødvendig ny enhet. I museets markedsføring, ikke minst overfor turbiloperatører og gruppereiser, har tilbud om bespisning vært viktig. Museet har som mål å øke sitt besøk med 10 000 pr.

år i perioden 1990-95, og de forskjellige tilbud som restauranten kan gi som en del av museumsbesøket er vesentlig for å kunne nå et slikt mål.

Selv om besøket på restauranten har vært stigende, er den fortsatt i en innkjøringsfase både når det gjelder service og menyvalg. Det må satses sterkere på restaurantdriften både fra Hotel Centrals side som står for driften, og fra museets side.

Den leie Hotel Central betaler til museet er fra 1.1.92 12% av netto omsetning. Netto omsetning var i 1992 kr 2.815.353.-, og andelen til museet utgjorde kr 336.092.-. En ønsket større omsetning, som det bør ligge til rette for, vil gi mulighet for bedre service og gi restauranten større prestisje.

Nye utstillinger

Innendørsutstillingene har vært museets viktigste trekkplaster etter at museumsbygningen ble åpnet i 1971. Åpningen av de forskjellige avdelingene utover i 1970-årene og akvariet i 1979 førte til stort publikumsbesøk. Utstillingene har hatt stor anerkjennelse både blant publikum og fagfolk, og de har ligget i aller fremste rekke hva formidlingsteknikk angår. På grunn av plassmangel har utstillingene ikke kunnet romme alle sider ved utmarkas kultur- og naturhistorie, som er museets primære arbeidsfelt.

Med utbyggingen av utstillingsarealene har museet fått omkring 2500 m² ny utstillingsplass. Nå er mulighetene til stede for å lage også de utstillingene som det tidligere ikke var plass til. Innredningen av de nye arealene griper såpass sterkt inn i de eksisterende arealene at arbeidet med nye utstillinger i realiteten omfatter hele utstillingsarealet.

Vi har valgt å forandre skogbruksutstillingen først fordi det er her de besøkende først møter innendørsutstillingene. Hensynet til at museet ikke kan stenge i denne utviklingsfasen og at publikum skal finne nye og attraktive utstillinger, har ført til at det nå lages en midlertidig skogbruksutstilling som danner basis for den permanente. De permanente montasjene påbegynnes umiddelbart etter at den midlertidige utstillingen er satt opp.

Den nye skogbruksutstillingen bygges opp omkring to hoveddeler, «veien» og «veggen». Veien skal lede publikum gjennom utstillingen

fra treet blir blinket og hogd til det havner i industrien som markeres med en industrivegg. Utstillingene blir fargelagt etter årstidenes skiftninger.

Planarbeidet med de nye skogbruksutstillingene utføres av interiørarkitektene Hilde Mortvedt og Leif Lindberg, Oslo.

En egen økologiavdeling er under etablering i nybygget. Her bygges et eget audiovisuelt rom med plass til ca 60 personer. I dette rommet vil det bli vist lysbilde- og videoprogrammer. Til og begynne med vil det bli vist et lysbildeprogram med tredimensjonale bilder fra våre nasjonalparker. Såvidt vi vet, vises ikke samme type bilder noe annet offentlig sted her i landet. Hovedansvarlig for utarbeidelsen av økologiavdelingen er Jan Ivar Martinsen, Uppsala.

Jakt- og fangstavdelingen vil gjennomgå forandringer, og planene for dette er kommet langt. Som en begynnelse er en egen elgutstilling under montering. Utviklingen av de nye jakt- og fangstutstillingene ledes av Skaug og Sletten.

Den nye knivutstillingen ble gjort ferdig i år, og den ble offisielt åpnet 7.8. av OL-president Gerhard Heiberg, som selv er en ivrig knivsamler. Rugsveen er ansvarlig for knivutstillingen.

Fra den nye elgutstillingen som er under montering. Foto: O. T. L.

OL-president Gerhard Heiberg åpnet den nye knivutstillingen 7.8. Her sammen med Tore Fossum og Magne Rugsveen. Foto: O.T . L.

3. MUSEUMSFAGLIG VIRKSOMHET

3.1 Forskning og utviklingsarbeid

Kvinner og skogbruk i historisk perspektiv

Samarbeidsgruppen mellom Jenter i Skogbruket (JiS) og museet om «Kvinner i norsk skogbruk i historisk perspektiv» har arbeidet videre med faglig utvikling, organisering og finansiering av dokumentasjons- og forskningsprosjektet. Arbeidsgruppen har også hatt fellesmøte med hovedstyret i JiS og museets formann og direktør, bl.a. for å drøfte hvordan kvinnenes rolle og betydning kan bli synliggjort i museets nye ustillinger. Arbeidsgruppen har blitt ytterligere forsterket ved at Liv Marit Strupstad er blitt fast medlem. Hun har bred erfaring fra kvinneprosjektet i landbruket.

Som et ledd i sitt arbeid har arbeidsgruppen utarbeidet program for et dagsseminar med inviterte deltakere for å etablere nettverk og knytte til seg kontakter i ulike kunnskapsmiljøer som vil være av avgjørende betydning for videre organisering, finansiering og faglig utvikling av prosjektet. Seminaret er finansiert med rentemidler fra skogbruksetaten i Hedmark og de fem kommunene Elverum, Stor-Elvdal, Trysil, Våler og Åmot.

Fløtingshistorie

I første halvdel av året hadde Vestheim som hovedbeskjeftigelse å arbeide med skrivingen av manuskriptet til boken om Glommavassdragets fløtingshistorie. Fremstillingen er bygd opp om to hoveddeler - en tematisk og en topografisk del. Det ferdige manuskriptet vil bli på rundt 300 sider. I tillegg til teksten legges det mye arbeid i bruken av bilder og andre illustrasjoner.

3.2 Arkiv- og feltarbeid

Fossum har gjennom hele året arbeidet med å dokumentere tverrelvfløtingens historie i Osenvassdraget. Oppgaven har for det første vært av generell fløtingshistorisk karakter, men det har også vært viktig å få

frem en så solid fløtingshistorisk dokumentasjon som mulig, som et nødvendig grunnlag for den virksomhet som skal være basis i driften av fløtingsmuseet på Sørlistøa. Glomma fellesfløtingsforenings arkiver er gått igjennom og har vært et viktig grunnlag for den artikkel som er skrevet. Fossum har videre vært på befaringer i Slemma, Nordre Osa og Tverenvassdraget med Ena, Vesle Ena og Ulvsjøene. Mange gjenlevende fløtere er intervjuet, og det er foretatt fotografering av dammer og koier m.m. som ennå står. Nedslagsfeltet for Osenfløtingen er på 1300 km^2 som dekker store skogområder både i Åmot og Trysil.

Den andre større oppgaven Fossum har arbeidet med er viktige sider av norsk skihistorie under innfallsvinkelen hvilke treslag som tradisjonelt sett har vært brukt til skiproduksjon. Et resultat av forskningsoppgaven vil bli OL-utstillingen «Treslag og ski». Fossum har samlet ski i Aust-Agder, Telemark, Oppland og Hedmark og har fått kontaktpersoner i mange andre fylker som hjelper med innsamling av ski. Han har videre studert skisamlingene ved mange av museene i Sør-Norge og har begynt med å intervjue tradisjonsbærere når det gjelder ski, skiformer og treslag. Omfattende litteratur er gått igjennom samt «Ord og Sed»s og Norsk etnologisk granskings spørrelister om ski. Arbeidet med denne oppgaven gir ikke bare materiale til skiforskningen, men også til de fagområder som gjelder treslagenes kulturhistorie generelt.

Fossum har sammen med Sletten vært i Tingvoll på Nordmøre for å se på, fotografere og måle opp en gammel klengstue som kanskje kan komme til Norsk Skogbruksmuseum.

Fossum har også vært på befaring av Misterdammen, den øverste dammen i Mistra i Rendalen. Misterdammen har kraftige gråstensmurte vanger og midtkar som skiller de to flomløp. Det er ønskelig at dammen med koier og miljø bevares.

Vestheim var på befaring i fløtingsanlegget Soot-kanalen i Eidskog og Aurskog-Høland 11.8.

I arbeidet med å finne omfanget av knivproduksjonen på Toten har Rugsveen gjennomgått Folketellingen for 1900 for Vestre Toten. Folketellingsmaterialet befinner seg på Statsarkivet i Hamar.

3.3 Forelesninger og faglige foredrag

Under et arrangement i Østby i Trysil 17.7. i regi av Støakanalens venner var det befaring langs Støakanalen med orientering om nordre og søndre tømmerspill og de restaurerings- og gjenoppbyggingsarbeider som pågår. Fossum holdt i den anledning et innlegg om andre anlegg i Norge for overføring av tømmer fra et vassdrag til et annet som Kjerraten i Åsa, Soot-kanalen, tømmerrennene i Hådalsvassdraget i Røros m.fl.

Det norske Skogselskap holdt sin temakonferanse på Norsk Skogbruksmuseum 4.3. hvor Fossum hadde fordrag om museet og samarbeidsformer med Skogselskapet.

Følgende tema er foredratt av Christian Andersen inneværende år:

7.3. Møte i forbindelse med «Musea i Hedmark» på Norsk Skogbruksmuseum: «Spredning av økologisk kunnskap gjennom museene».

7.5. «De 30. Nordiske Jakt- og Fiskedager 1992: Planlegging, markedsføring, avvikling og evaluering». NMFs årsmøte og fagseminar 7.-10.5. i Molde.

27.5. Museumsnemnda i Åmli m.fl.: 1) «Vandreutstillingen «Skogbruk og viltstell», tilblivelse og bruk». 2) «Arrangement og aktiviteter ved Norsk Skogbruksmuseum, med spesiell vekt på De Nordiske Jakt- og Fiskedager».

15.6. I Elverum Reiselivslag: «De Nordiske Jakt- og Fiskedager. Planlegging, markedsføring, avvikling og evaluering».

24.8. Kokkenes Mesterlaug i Hedmark og Opplands medlemsmøte på Rena: «De 30. Nordiske Jakt- og Fiskedager. Forberedelser, avvikling og evaluering».

4.9. NNMLs åsmøte og fagseminar i Mo i Rana 4.-6.9.: 1) «De Nordiske Jakt- og Fiskedager. En økning på 35% i besøkstallet, finnes det en kokebok for suksess?». 2) «Etablering av Naturinformasjonssenter og et nasjonalt Glommasenter på Norsk Skogbruksmuseum».

29.10. Bredtvedt videregående skole, Oslo - naturfag. Studiereise til Norsk Skogbruksmuseum: 1) «Fiskeoppdrett i Norge - historisk og dagsaktuelt». 2) «Spredning av økologisk kunnskap gjennom akvariet».

16. og 18.11. «Naturgrunnlaget for produksjon i ferskvann». På temadagene «Naturgrunnlaget og ressursene».

24. og 25.11. «Ferskvannsøkologi og bruk av miljøet. Hvordan kan klassene bruke vårt akvarium «Fra fjell til fjære»?» Adopsjonsuken for lærere på alle grunnskolens trinn.

5.12. «Norsk Skogbruksmuseums siste utvidelse, og planer for de nærmeste år». Kiwanis-klubbene i Elverum og Hamar.

10. og 11.12. «Naturgrunnlaget for produksjon i ferskvann». Elverum lærerhøyskole - Miljøfagseksjonen.

Vestheim holdt 4.5. tre dobbeltforelesninger (6 t) på kurs i skogshistorie for skogbruksstudentene ved Sveriges Landbruksuniversitet, Skogsvetenskapliga fakulteten i Umeå, om utviklingen av sagbruksvirksomheten, skogindustrien og fløtingen i Norge og til dels i Sverige før 1900.

Rugsveen holdt foredraget «Totenkniven i nasjonal sammenheng, og arbeidet med kniv på Norsk Skogbruksmuseum» ved åpningen av knivutstilling på Raufoss 13.6. arrangert av Toten Museum.

3.4 Publisering

Årbok nr. 13

Den store satsingen på museets utbygging har gitt liten tid til overs for arbeid med fagartikler og publisering. Likevel har det utover en fyldig årsberetning for 1991 lykkes å gi ut årbok nr. 13. Årboka har artikler med en stor tverrfaglig spredning, og dette blir understreket i forordet. Om museet er et spesialmuseum for norsk utmarkshistorie, viser årboka at den faglige spennvidden er stor.

Årboka inneholder følgende artikler:

Ulf Hafsten: Granskogens innvandring og spredning i Norge
Tore Fossum: Tverrelvfløtingen i Osenvassdraget
Knut Nedkvitne: Selja i norsk natur og tradisjon II
Anders Løøv: Et manuskript om tjærebrenning fra år 1706
Steinar Pedersen: Laksefisket i Buolbmatjohka midt på 1800-tallet
Kjell M. Øksendal: Harrstammen i Vefsna
Magne Rugsveen: Innlandsfisket i kostholdet på 1700- og 1800-tallet. Hva kan føderådskontraktene fortelle om folks matvaner?
Harald Jakobsen og Reidar Andersen: Elgen og mennesket. Jakt og fangst på elg gjennom tidene
Edv.K. Barth: Ruphus og andre buer i Rondane og øst for Atndalen

Sonja og Edv.K. Barth: Fangstgravrekken Skjæringfjell-Imsdalsvola og samtale med Mats og Hallvar Huset
Edv.K. Barth: Fangst av rype og skogsfugl i Vest-Agder i eldre tid
Sonja og Edv.K. Barth: Bogestiller for elgfangst i skog
Morten Haugen (red.): Systematisk register til årbok for Norsk Skogbruksmuseum 1-12 med forfatter- og emneordregister

Årboka sendes til anmelding i dagspresse og fagpresse over hele landet. Gjennom en salgsbrosjyre som gis en vid spredning til landets bibliotek, organisasjoner og personer er det etablert et godt salg av årboka. Det er årboka som manifesterer museet som forskningsinstitusjon utover det ganske land.

Årboka har et opplag på 2000. Trykkingsutgiftene er på kr 134.000.-. Utsalgsprisen er kr 175.-. Over tid vil utgivelse av årbøker gi overskudd. Det bør forsøkes gjort en større innsats på anmeldinger, distribusjon av salgsbrosjyrer og generelt salg i museumsbutikken og ellers.

Faglige artikler og bøker
Andersen, C. 1992: På museets premisser. Museumsnytt 4/92, 3 s.
Rugsveen, M. 1992: Vierkuper. Norsk Husflid 1-92 s. 21.
Rugsveen, M. 1992: Med kniv under sokkebåndet - mer om kniver. Vi ser på kunst 1-92 s. 29.
Rugsveen, M. 1992: Akantusranken - knivens viktigste dekorelement. Norsk Husflid 3-92 s. 13.
Rugsveen, M. 1992: Kvinnekniven - nyskapning eller tradisjon? Norsk Husflid 3-92 s. 10-12.
Rugsveen, M. 1992: Fiskevollen ved Sølensjøen. Bevaringsverdig fiskevær med 37 naust. Fortidsvern 3-92 s. 11-13.
Rugsveen, M. 1992: Knivgaver til Norsk Skogbruksmuseum siste år. Knivbladet 4-92 s. 6-10.

3.5 Film og video
Vestheim hadde to ukers permisjon i mai for å være med som tolk og faglig konsulent under opptakene til dokumentarfilmen «Røde skoger» i St. Petersburg, Karelen, Nord-Russland og Moskva. Filmen (i 35 mm) bygger på Vestheims hovedoppgave i historie fra 1981 om norske skogsarbeidere som var på arbeid i Sovjet-Russland i 1930-

årene. Regien er ved Knut W. Jorfald fra Asker. Filmen er en norsk-russisk samproduksjon mellom Jorfalds film- og videoselskap og «Studio Risk» i Moskva. «Røde skoger» ble forøvrig vist på NRK TV 19. og 30. januar 1993, og er innkjøpt for distribusjon av Det norske filminstitutt (Statens filmsentral). Filmen vil også bli vist på en riksdekkende TV-kanal i Moskva. Det vil bli utarbeidet et pedagogisk opplegg til filmen.

Fotograf Ljøstad har redigert en video om noen av de forskjellige aktivitetsdagene museet arrangerer gjennom året.

3.6 Foto
Fotografen har som vanlig fotografert ved forskjellige arrangementer og aktivitetsdager, flytting, oppsetting og restaurering av gamle hus, div. utstillinger osv., kopiert bestilte bilder og bilder til utstillinger. I forbindelse med den nye elgmontasjen i 2. etg. ble det kopiert et bakgrunnsbilde på 8-9 kvm i det nye mørkerummet. Det er det største bildet som noen gang er kopiert på museet.

I forbindelse med flyttingen av Møystadsaga til museet hadde fotografen flere turer for å dokumentere saga der den sto, samt dokumentere arbeidet med å flytte den til museet.

Dataregistreringen av dias har fortsatt. I løpet av året er det registrert 2281 dias. Totalt er det nå registrert 11 729 dias.

Det er tatt litt i overkant av 2600 s/h opptak.

3.7 Bibliotek og arkiv
For biblioteket har året vært preget av å være en overgangsperiode i påvente av at det vil bli ansatt fast bibliotekar i 1993. Tidsskrifter og en del andre løpende periodika er blitt registrert og kartotekført, mens tilveksten av bøker er blitt stemplet, sortert og plassert i egne hyller for senere klassifisering og registrering. Det foreligger derfor ikke nøyaktige tilveksttall for året.

Sivilarbeider Øyvind Nesdal hadde ansvaret for de daglige bibliotekrutinene i første del av året, og senere har flere personer arbeidet med biblioteket. Til tross for den vanskelig bemanningssituasjonen har en i det vesentlige kunnet yte den betjening det har vært behov for. De vitenskapelig og andre faglig ansatte ved museet tar seg i stor grad av litteraturveiledning.

Vestheim har lagd en plan for innredning av det nye arkivrommet i nyfløyen. Det er også innhentet anbud på reoler, hyller m.v. Det vil bli faste reoler langs langveggen mot sør og mobile kompaktreoler på golvskinner ellers. Arkivet vil da kunne få en kapasitet på rundt 500 hyllemeter. Museet har nå fått lokaler som gjør det mulig å bevare og forvalte historiske arkiver på samme måte som gjenstander, fotografier osv.

3.8 Samling og magasin

I forbindelse med byggingen av den nye museumsfløyen mot vest, ble det bygd to nye magasinrom for henholdsvis tekstiler/preparater og ordinære gjenstander. Tekstilmagasinet har eget kjøleaggregat som holder temperaturen på ca. +10° Celsius. Det er siste år innkjøpt en stor skuffseksjon i stål for oppbevaring av tekstiler. Skuffene er så store at gensere, skjorter og bukser kan ligge utstrakt. Slitasjen på klærne under oppbevaring blir dermed redusert til et minimum.

Også i år har Kaveldiget utført magasintilsynet.

Registrering av gjenstander

Inntaket av gjenstander har siste år vært relativt stort, og det er registrert 502 gjenstander f.o.m. SJF 9005 t.o.m. 9506. En del av de gjenstandene som er registrert i år, er tatt inn til museet året før. Her kan nevnes alt inventar av store og små gjenstander i smia fra Tinn i Telemark.

Registreringene er utført av May Lisbeth Eggen. Hun har også gjennomgått deler av gjenstandskatalogen for å rydde opp i gjenstandsbetegnelsene. Dette vil lette søkemulighetene i EDB- katalogen.

3.9 Annet faglig arbeid

Chr. Andersen er medlem av referansegruppen som representant for NNML i det nasjonale samarbeidsorgan for kultur og reiseliv i regi av Norsk Kulturråd.

Andersen er Norsk Skogbruksmuseums representant i utviklingen av:

- Naturinformasjonssenter i regi av fylkesmannen i Hedmark, miljøvernavd. Senteret ventes ferdigstilt i løpet av 1994.

- Nasjonalt vassdragssenter (Glommasenter), i forbindelse med Aksjon Vannmiljø og Handlingsplan Glomma, initiert av Miljøverndepartementet.
- Vassdragspark, i første rekke den delen som er knyttet til museets eget område. Vassdragsparken er også en del av Aksjon Vannmiljø og Handlingsplan Glomma.

Andersen har vært oppnevnt av NNML i et utvalg som skulle utrede «Markedsføring av naturhistoriske museumstilbud innenfor museene». Arbeidet ble senere koordinert med utgivelsen av håndboken «Museer - med publikum i fokus». Resultatene ble fremlagt og diskutert under NNMLs årsmøte og fagseminar i Mo i Rana 3.-6.9.

Vestheim er rådgivende medlem av styringsgruppen for restaurering av fløtingsanlegget Soot-kanalen i Eidskog og Aurskog- Høland, og har i den sammenhengen deltatt på flere møter og befaringer.

Museet er medlem av Landslaget for lokal- og privatarkiv (LLP), som i nært samarbeid med Riksarkivet og statsarkivene arbeider med privatarkiv her i landet. Vestheim har ansvaret for denne sektoren på museet, og har bl.a. i flere perioder vært valgt revisor i LLP. Han er også fra 1992 utnevnt til fylkeskontakt for Hedmark. Helt på slutten av året var det et møte mellom Statsarkivet i Hamar og fylkeskontaktene for Hedmark og Oppland for å drøfte et samarbeid om privatarkiver, bl.a. i lys av den nye arkivloven som også berører privatarkiv og institusjoner som oppbevarer slike.

Rugsveen er sekretær i styret for Musea i Hedmark og kasserer for Norsk Knivforening.

Museet har som tidligere år, også i år hatt sekretariatet for Norsk Knivforening. Tove Glorvigen og Kari Tyseng fører regnskapet på museets dataanlegg. Medlemsregistret føres av PostGiros medlemsservice. Utsending av bestilte merker, samlepermer og tidligere årganger foregår fra museet. Foreningen har 2500 medlemmer som får medlemsbladet Knivbladet fire ganger i året. Den store medlemsmassen er en viktig målgruppe for museets arbeid generelt og for vårt faglige arbeid med knivens kulturhistorie spesielt.

Norsk Villakssenter som er under utarbeiding i Lærdal, har nedsatt blant andre en idegruppe for utarbeidelse av kulturhistoriske utstillinger. I denne gruppen er Rugsveen medlem.

Rugsveen er engasjert som fagkonsulent i arbeidet med en tempo-

rær knivutstilling på Maihaugen under OL-94. Det er Norges Husflidslag som er ansvarlig for utstillingen som foruten kniver skal ta for seg strikking og veving. Prosjektleder er Kirvil Hauklid.

Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum i Hørsholm arrangerte i år for andre gang Nordisk Knivmakerkonkurranse. Som norsk dommer var i år valgt Rugsveen, som deltok i juryeringen av knivene i slutten av juni.

Kari Q. Andersen sitter som sekretær/kasserer for Elverum lokallag av Nyttevekstforeningen, og som varamann til styret for Studienemnda Natur og Miljø i Hedmark.

Norsk Knivforening markerte sitt 5-årsjubileum ved et festarrangement på Restaurant Forstmann 7.8. Svensk Knivforening overrakte en miniskulptur av en knivsmed som gave i anledning jubileet. Den står på Knivforeningens sekretariat på museet.

Foto: O. T. L.

4. NATURINFORMASJONSSENTER, GLOMMASENTER, VASSDRAGSPARK

Tre «nyetableringer» besluttet igangsatt inneværende år vil få stor betydning for museets satsing på natur- og miljøsektoren. Den ene er et naturinformasjonssenter i regi av Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen. Den andre avdelingen vil bli et nasjonalt senter for Glomma, med referanse til Norges lengste vassdrag. Et tredje satsingsområde er etablering av «Vassdragspark», også kalt «Elveparken», som sammen med Glommasenteret utgjør en del av «Aksjon Vannmiljø» og Handlingsplan Glomma initiert av Miljøverndepartementet.

4.1 Naturinformasjonssenteret

«Skog og vassdrag» er valgt som foreløpig ramme. Senteret vil få en nær beliggenhet til akvariet i museets underetasje og dekker et areal på 183 m².

Fylkesmannen i Hedmark og Norsk Skogbruksmuseum inngikk en 20 års leieavtale fra 1.8.1992. I den forbindelse mottok museet kr 300.000 for istandsetting av lokalene, med tilsagn om ytterligere kr 300.000 fordelt over de kommende tre årene med kr 100.000 pr. år.

Museet har tatt på seg driftsansvaret etter nærmere opptrukne retningslinjer.

Fylkesmannen i Hedmark har både det faglige og økonomiske ansvar for senteret av både permanent og temporær karakter, og er videre ansvarlig for vedlikehold og ajourføring av dette.

Norsk Skogbruksmuseum skal på sin side gi opplysninger om naturinformasjonssenteret på lik linje med museets øvrige avdelinger, og kan benytte senteret i sin formidlingsvirksomhet.

Oppstartingen av det faglige arbeidet med senteret foregikk på Norsk Skogbruksmuseum 16. desember. Christian Andersen er Norsk Skogbruksmuseums kontaktperson i forbindelse med senteroppbyggingen.

4.2 Informasjonssenter for Glommavassdraget

På en konferanse om Glomma på Olavsgaard 24. juni meddelte miljøvernminister Torbjørn Berntsen beslutningen om å etablere et nasjonalt informasjonssenter for Glommavassdraget på Norsk Skogbruksmuseum i Elverum. Tiltaket som er en del av handlingsplanen for Glomma, skal i utgangspunktet formidle informasjon om vassdragets natur- og kulturhistorie.

Fylkesmannen i Hedmark ga 10. desember tilsagn om inntil kr 200.000 til utarbeidelse av forprosjekt som svar på Norsk Skogbruksmuseums søknad og fremlagte idéforslag til senterets lokalisering, utforming, innhold og finansiering av 24. mars.

Tilskuddet er gitt på betingelse av bl.a.:

- «informasjonssenteret for Glomma skal være av nasjonal karakter.»
- «Det skal primært bygges opp en utstilling som belyser natur- og kulturmiljø, brukerinteresser, brukerkonflikter og utvikling i Glommavassdraget. Det er ønskelig med en «aktiv» utstilling, hvor allmennheten bl.a. kan følge gjennomføringen av Handlingsplan Glomma.»

Oppstarting av prosjektet tok til 9.12. på Norsk Skogbruksmuseum. Møtet opprettet en prosjektgruppe med følgende sammensetning:

- Det Kgl. Miljøverndepartement (Informasjonsseksjonen)
- Norges Vassdrags- og energiverk
- Landbruket v/Fylkeslandbrukskontoret i Hedmark
- Norsk Skogbruksmuseum -
  Glommen og Laagens brukseierforening
- Handlingplan Glomma, som også representerer
  Direktoratet for naturforvaltning
  Statens Forurensningstilsyn
  Riksantikvaren
- Fylkesmannen i Hedmark

Fylkesmannen i Hedmark ved miljøvernsjef Olav Høiås har formannsvervet, mens Torfinn Rohde, Handlingsplan Glomma skal fungere som sekretær. Christian Andersen er Norsk Skogbruksmuseums representant i utvalget. Etter behov vil en hensiktsmessig referansegruppe bli opprettet.

Forprosjektet skal bl.a. utrede og inneholde forslag om:

- Faglig innhold, form og profil
- Samordning med naturinformasjonssenteret og museets faglige innhold
- Forhold til/samordning og samarbeid med andre informasjonssentra langs Glomma, eks. Nordre Øyeren
- Forholdet til akvariedelen og mulige brukerinteresser, bl.a. den planlagte miljølab- og karantenedelen i forskningssammenheng
- Kostnadsberegning for etablering av drift med klargjøring av bemanningsbehov
- Forslag til finansiering for etablering av drift
- Eierforhold og driftsansvar
- Fremdriftsplan.

4.3 Vassdragspark - «Elveparken i Elverum»

Dette prosjektet tar sikte på å utvikle Glomma med nærliggende strandområder til et aktivt parkområde gjennom tettstedet Elverum. For Norsk Skogbruksmuseum har Glomma siden etableringen i 1954 alltid vært en viktig del av utemiljøet.

Med utgangspunkt i flere søknader til respektive Fylkesmannen i Hedmark, Hedmark Fylkeskommune og Kulturdepartementet har museet fått stilt betydelige midler til rådighet for å realisere planer og prosjekter knyttet til eget uteområde, således:

20.8.: kr 300.000 gjennom «Aksjon Vannmiljø» bl.a. til etablering av småbåtbrygge på Prestøya, bygging av spillflåte knyttet til lensestein på oversiden av Klokkerfossen som base for båtliv og fiskeaktiviteter, planlegging av fergeforbindelse mellom fastlandet og Prestøya, forbygging av elvebredd langs «Kjærlighetsstien» med opparbeidete rasteplasser og bryggeanlegg for båtliv.

31.8.: kr 100.000 gjennom Hedmark Fylkeskommune - Vannbruksplanmidler.

15.12.: kr 102.000 fra Kulturdepartementet (SKAP = sysselsettingsmidler) til gjennomføring av ovennevnte.

Inneværende år er småbåtanlegget på Prestøya, med kapasitet på 10 enheter, på det nærmeste ferdigstilt. Spillflåten er satt i produksjon. Grunnet relativt sene bevilgningstidspunkt er ubenyttede midler innvilget overført til urealiserte prosjekter i 1993.

I tillegg til igangsatte tiltak i 1992 ble det den 27.11. gjennom Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen søkt «Aksjon Vannmiljø» om nye midler for å realisere nye prosjekter innenfor Vassdragsparken i 1993. Begrunnelsen er i første rekke å videreutvikle Norsk Skogbruksmuseums aktivitets- og ekskursjonsområder, samt styrke museets holdningsskapende arbeid på natur- og miljøsektoren. Følgende nye planer ønskes realisert:

- «Fiskedammer på Prestøya». Formål: Gi tilbud for et familiefiske etter stedegen fisk i beskyttet miljø. Oppsetting av skogskoier/ fiskebuer i området vil gi husvær, rasteplass og en base for fiskeskole o.l. i området. Planlagte aktiviteter vil bli søkt tilrettelagt for funksjonshemmede.
- «Gangbane og brygge» i forbindelse med castingaktiviteter på Prestøya.
- «Museumsøya» - nær småbåthavn og fiskedammer. Formål: Være utfluktsmål og aktivitetsområde for båtsport og fiske. Øya vil bli opparbeidet med tanke på enkel overnatting i gapahuker og dyrking av leirliv i videste forstand.
- «Informasjonstavler for fugle- og dyreliv».

Ovennevnte prosjekter vil være viktige supplementer til akvariet, naturinformasjonssenteret og det kommende informasjonssenter for Glommavassdraget.

Christian Andersen er museets prosjektkoordinator i forbindelse med Vassdragsparken.

5. AKVARIET

5.1 Innledning

Drifts- og vedlikeholdsrutiner har vært (tilnærmet) uendret siden foregående beretningsår. Bortsett fra mindre forstyrrelser med kjøleopplegget knyttet til saltvannsbiotopene har anlegget fungert bra. Tiltrengte biotopforbedringer har både av økonomiske og personellmessige årsaker blitt utsatt til neste år. Disse vil dessuten bli å se i sammenheng med etablering av en miljølab- og karanteneavdeling i det gamle fotolaboratoriet vegg i vegg med akvariet. En bevilgning i sysselsettingssammenheng på kr 102.000 fra Kulturdepartementet på slutten av året åpnet for en start på ominnredningsarbeidet tidlig i 1993.

Akvarierøkter Arve Vikør ble fra august innvilget studiepermisjon. Eskild Midtlie har fungert som røkter i hans sted.

5.2 Teknisk

Mange års drift har etter hvert avdekket flere svakheter på pumpe- og rørsystemer. Det har vært flere brekkasjer på røroppleggene enn tidligere. Den viktigste årsaken er sannsynligvis materialtretthet.

Pumpen i elvebiotopen har mistet en del av sin effekt, men har på en mirakuløs måte holdt det gående i snart 14 år uten stopp. Pumpeanlegget har vært demontert en gang inneværende år og slitasje påvist på roterende plastdeler, uten at man har funnet grunn til utskiftninger.

Ozonanlegget tilkoblet saltvannsdelen i forbindelse med vannbehandling har ikke fungert som det skulle. En totaloverhaling av hele rensesystemet inkludert den ene proteinavskummeren står rutinemessig for tur.

5.3 Biologisk

Følgende arter har vært stabile i anlegget inneværende år: (-): Til stede bare deler av året.

Ferskvann:
Ørret/sjøørret (Salmo trutta)
Røye/sjørøye (Salvelinus alpinus)
Laks (Salmo salar)
Ål (Anguilla anguilla)
Brasme (Abramis brama)
Vederbuk (Leuciscus idus)
Hork (Acerina cernua)
Gjedde (Esox lucius)
(-) Steinulke (Cottus poecilopus)
Mort (Rutilus rutilus)
Sik (Coregonus lavaretus)
Lagesild (Coregonus albula)
Flire (Blicca bjørkna)
Abbor (Perca fluviatilis)
Karuss (Carassius carassius)
Gullbust (Leuciscus leuciscus)
Karpe (Cyprinus carpio)
Dvergmalle (Ameiurus nebulosus)
Regnbueørret (Oncorhyncus mykiss)
Ørekyte (Phoxinus phoxinus)
(-) 3-pigget stingsild (Gasterosteus aculeatus)
Bekkerøye (Salvelinus fontinalis)
Suter (Tinca tinca)
Sørv (Scardinius erythropthalmus)
Harr (Thymallus thymallus)

(-) Dessuten ferskvannskreps (Astacus astacus)

Saltvann:
Berggylt (Labrus bergylta)
Blåstål/rødnebb (Labrus bimaculatus)
Lomre (Microstomus kitt)
Rødspette (Pleuronectes platessa)
Torsk (Gadus morhua)
Skrubbeflyndre (Platichthys flesus)

Dessuten:
(-) Taskekrabbe (Cancer pagurus)

Vanntilførsel - vannkvalitet. Alt saltvann ble rutinemessig skiftet på vårparten. 7500 liter ble kjørt med tankbil fra Marinbiologisk Stasjon i Drøbak. Vannet tas på ca. 40 meters dyp i Oslofjorden. Også inneværende år har man hatt justeringsproblemer med kjøleanlegget, med unødig store temperatursvingninger. Endrede driftsrutiner har imidlertid bedret disse forhold, spesielt i andre halvår. Samtlige ferskvannsakvarier kjøres med gjennomstrømmende vann fra egen brønn med vanninntak på 30 meters dyp. Driften har gått uten problemer.

Helsetilstand - saltvann. Variable temperaturforhold mener man har vært den viktigste årsak til vibrioseutbrudd spesielt på laksen, med etterfølgende behandling med terramycin (oxytetracyclin). Endrede driftsrutiner har imidlertid ført til mer stabile miljøforhold i saltvannsakvariene og en betydelig bedring av fiskens helsetilstand. Et angrep av brunalger på høstparten ble effektivt slått ned ved et transportabelt ozonanlegg utlånt av Norsk Akvariefiskoppdrett på Jømna.

Ferskvann. Helsetilstanden hos samtlige fiskearter i ferskvann har vært i klar bedring inneværende år. Dette gjelder først og fremst karpefiskene som tidligere har vært beheftet med sopp-problemer, men også lagesilda som tidligere har vært karakterisert som en av de vanskeligste artene i akvariet driftsmessig sett. Den sist ankomne besetning fra Gudbrandsdalslågen i oktober har imidlertid klart seg meget bra, med bare beskjeden avgang sammenlignet med tidligere innsettinger.

Også inneværende år har bekkerøya gytt og gitt levedyktig avkom i kontaktbassenget i museumshallen. Et mindre antall yngel ble samlet opp og foret på i klekkerennen mot publikum i akvariet.

Dambiotopen har vært i drift bare en kortere periode i sommermånedene. Den ble for ressurskrevende i forhold til andre arbeidsoppgaver i museet, og er inntil videre stengt i påvente av påtenkte justeringer og ombygginger i forbindelse med akvarievirksomheten.

Akvariet har også dette år fått mye verdifull assistanse utenfra som vi finner grunn til å takke for gjennom denne oppsummering.
Takken går i første rekke til
- Pete Knight, Steinar Østbye og Rune Fjellvang
- Akvariet i Bergen ved styrer Tor J. Samuelsen
- Ålesund akvarium ved bestyrer Jan Einarsen
- Norsk Institutt for Naturforskning (NINA), Forskningsstasjonen i Ims ved bestyrer Jon Backer
- Universitetet i Oslo, Marinbiologisk stasjon Drøbak ved bestyrer Finn Wallvig

- Hedmark Distriktshøyskole, avd. Evenstad ved Tor Næss
- Jostein Skurdal, Østlandsforskning, Lillehammer
- Klaus Ganser, Hernes
- Norsk Akvariefiskoppdrett ved Steinar Åsheim, Jømna
- Mathias Haavemoen, Lillehammer

5.4 Rådgivning og kontaktskapende virksomhet

Mange søker råd hos oss, delvis forbindelse med akvariedriften, men også i forbindelse med natur- og miljørelatert virksomhet generelt. Langt de fleste henvendelser kommer fra vårt eget land og nærmiljøet. Akvarieleders medlemskap og engasjement innenfor den europeiske akvarielederunion EUAC (European Union of Aquarium Curators) har imidlertid også ført til etablering av en bred internasjonal kontaktflate, spesielt på nordisk plan. I den anledning deltok han i forberedelsene og programutformingen av det 2. Nordiske akvarieseminar i Silkeborg i Danmark (1. Nordiske akvarieseminar ble avviklet på Norsk Skogbruksmuseum i 1989 i forbindelse med akvariets 10-årsjubileum). I ettertid av seminaret er det etablert en uformell kontaktgruppe for nordiske publikumsakvarier og nær beslektede institusjoner, «NORD-AKVA», der akvarieleder fungerer som sekretær. Intensjonen med denne gruppen er bl.a. å styrke det nordiske samarbeidet og bedre kommunikasjonen innenfor akvarievirksomheten i videste forstand, og hvor alle kategorier av akvariemedarbeidere er oppfordret til å delta. Som et første skritt på veien er under utarbeidelse en oversikt over samtlige nordiske akvarier, innbefattet formålsparagraf, åpningstider, billettpriser o.a. praktiske opplysninger som kan ha betydning for de enkelte deltagere.

Akvariet har hatt flere interessante studiebesøk gjennom året. Dette har avstedkommet mange viktige meningsutvekslinger og gitt impulser i det videre arbeid til fordel for både de besøkende og oss selv. Av de mange besøkende nevnes spesielt en delegasjon på fem kolleger fra AQUA Ferskvands Akvarium & Museum i Silkeborg som skal åpne et meget spennende anlegg på forsommeren 1993. Videre en gruppe fra Hardangervidda Natursenter i Eidfjord og Fetsund lensemuseum med Naturinformasjonssenter, som begge er under oppbygging.

6. SKOLETJENESTEN

«Det er imidlertid et paradoks at mange skoler reiser den lange veien til Norsk Skogbruksmuseum på Elverum ...» (sitat fra museumspedagogenes tidsskrift Pedimus 4/92).

For oss er det ikke et paradoks, men en følge av at dagens kritiske lærere ønsker godt tilrettelagte og pedagogisk oppbygde utstillinger. Rammen rundt besøket med spisested, lekeareal og først og fremst elevtilpassete oppgaver er for lærerne også med i vurderingen av ekskursjonsmål.

6.1 Besøkstallene de siste årene

	Klasser/grupper	Elever/studenter
1989	965	16 521
1990	1021	16 436
1991	1191	21 756 (inkl. Sørlistøa)
1992	972	16 957

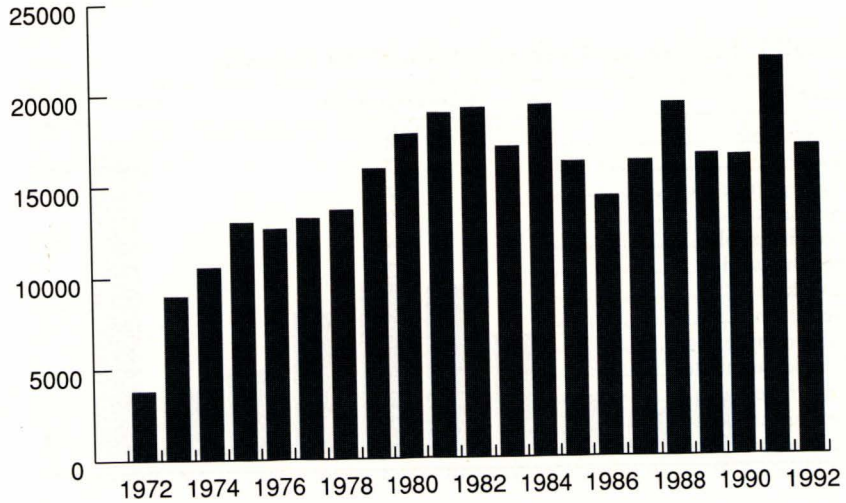

Fig. 1. Diagram over elever/studentbesøk 1972-1992.

Tabell 1. Klasse- og elevtall for 1992 fordelt på fylker og land.

Fylke/land	Klasser/grupper	Elever
Hedmark	479	7825
Akershus	142	2960
Oppland	131	2289
Oslo	59	1376
Sverige	47	961
Sør-Trøndelag	17	327
Telemark	16	99
Østfold	14	184
Buskerud	13	158
Danmark	10	139
Nordland	9	131
Hordaland	8	111
Vestfold	6	104
Aust-Agder	5	90
Sogn og Fjordane	4	17
Møre og Romsdal	4	53
Nord-Trøndelag	2	25
Troms	2	42
Finnmark	2	32
Vest-Agder	1	7
Andre	1	27

Tabell 2. Elev- og studentbesøket fordelt på skoleslag.

Skoleslag	Klasser/grupper	Elever
Grunnskole	608	10052
Førskole	207	3557
Videregående skole	67	1684
Landbruksskole	19	321
Lærerhøgskole	14	328
Folkehøgskole	12	274
Skogskole	10	199
Spesialskole	10	128
Voksenopplæring	6	90
Distriktshøgskole	5	55
Universitet	2	41
Landbrukshøgskole	2	25
Diverse	10	203

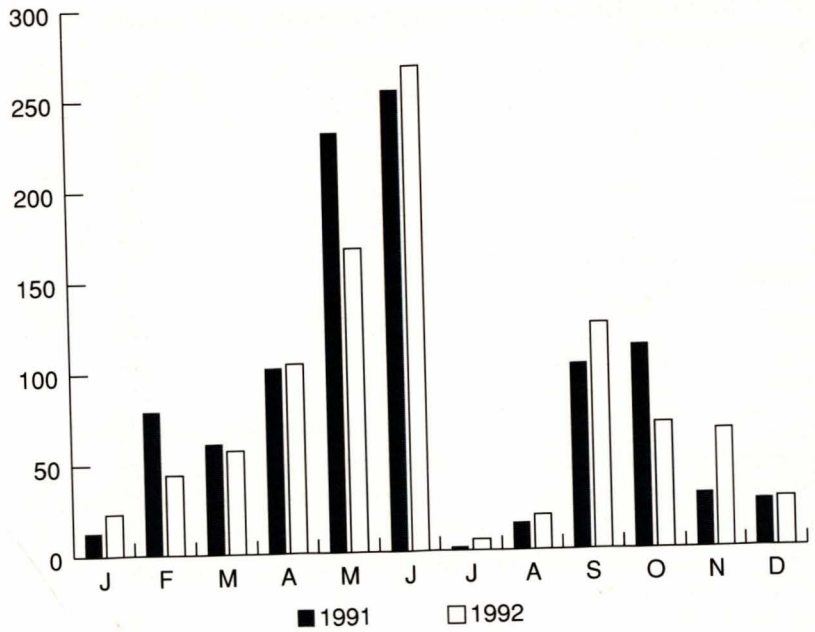

Fig. 2. Månedsvis fordeling av klasser/grupper 1991 og 1992

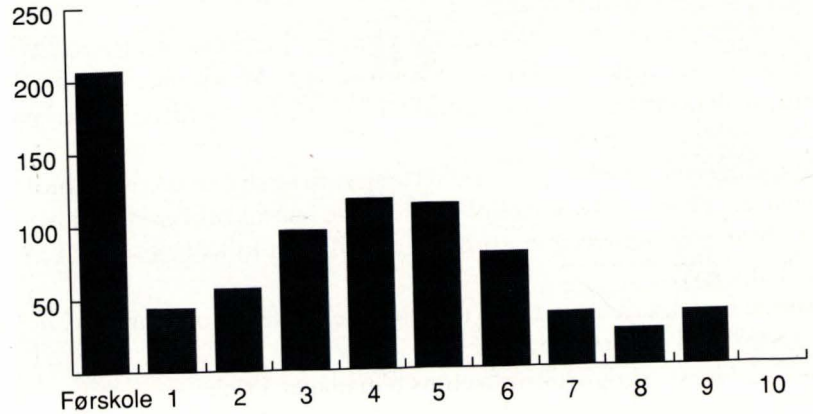

Fig. 3. Antall klasser fordelt på førskole og grunnskolens trinn.

Tabell 3. Besøkstallet for klasser/grupper fordelt på de enkelte kommuner i Hedmark.

Kommuner	Klasser	Elever
Elverum	243	4073
Ringsaker	44	595
Hamar	27	510
Stange	23	444
Åmot	19	298
Løten	17	253
Stor-Elvdal	17	301
Trysil	15	179
Eidskog	12	151
Grue	10	119
Åsnes	10	210
Våler	9	168
Rendalen	7	72
Kongsvinger	6	127
Folldal	5	66
Tynset	4	36
Nord-Odal	3	71
Sør-Odal	3	70
Alvdal	2	34
Vang	2	33
Engerdal	1	15

6.2 Temadager og omvisninger

Det er museets oppgave å levendegjøre kulturhistorien. Dette passer godt inn i skoleverkets mål for undervisningen. Museet har et vell av tilbud, og elevoppgavene for de ulike klassetrinn blir flittig brukt av skolene.

Temadagene har i stor grad markert seg som særlig attraktive tilbud. Begeistrete elever og lærere blir i sin tid gode markedsførere for museet, og Norsk Skogbruksmuseums ry og stilling i folks bevissthet blir ytterligere styrket.

Mange beslektede museer og institusjoner besøker oss for å få ideer og forslag til sine temadager.

Besøk på Norsk Skogbruksmuseums temadager 1992:

		Elever
Uke 8	Fra stubben til tømmervelta	263
Uke 11	...som fisken i vannet	145
Uke 15	Når naturen våkner	587
Uke 17	Midt i blinken	585
Uke 20	Vårens farlige eventyr - fløting	480
Uke 37	Fra malm i myra til stål i smia	910
Uke 42	Dyra om høsten	368
Uke 47	Naturgrunnlaget og ressursene	250
Uke 48	Dyr i snø og kulde	264
Totalt		3852

6.3 Utadrettet virksomhet

Gjennom annonsering og pressedekning i såvel dagspresse som tidsskrifter og elektroniske media, prøver vi å få gjort våre tilbud kjent. Den største lærergruppen nås utvilsomt på Østlandsk lærerstevne i Oslo, hvor museet deltar med stand hvert år.

«Fra stubben til tømmervelta» er en populær aktivitet som museet tilbyr skolene. Ca. 400 elever deltok med hogst, kjøring og koieliv og fikk god innføring i skogsdrift og skogsarbeiderliv. Foto: O. T. L.

Disse har fått spesielle orienteringer:

3.1.: Toppåsen skole, 350 elever/lærere
9.4.: Fylkeslederne m.fl. i Norske 4H under Landskurs '92, 50 pers.
27.4.: Stabekk Høgskole, 20 stud.
10.6.: Lærere fra Hønefoss videreg. skole, 110 stk.
11.-12.8.: Orientering for 30 grunnskolelærere fra Värmland
22.9.: Lærergruppe fra Glavaskolan i Karlstad, 10 stk.
29.-30.10.: Østlandsk lærerstevne (stand)
6.11.: Pedagogisk fagdag for Hedmark og Oppland på Hamar lærerhøgskole
24.-25.11.: Adopsjonsuka v/Elverum lærerhøgskole, 56 lærere
26.-27.11.: Telemark DH, faglige orienteringer ved flere av museets tilsatte.

7. ANNEN UTADVENDT VIRKSOMHET

7.1 Kunstutstillinger

Årets første kunstutstilling ble åpnet i atriet 13.2. av Fossum. Det var en grafikkutstilling med kunstneren Toril Krogh fra Oslo. Flere av hennes motiver var hentet fra Oslo, men det var også motiver fra de nordligste landsdeler. Toril Krogh hadde med seg verktøy og materiell og demonstrerte ulike grafiske teknikker for elever ved Elverum videregående skole. Utstillingen sto til 15.3.

24.2. åpnet Fossum en utstilling av oljemalerier av Elida Jordet Kristiansen fra Lørenskog. Hun har arbeidet som lærer, men maler nå på heltid. Utstillingen med motiver fra Østerdalen sto i museets sentralhall og varte til 15.3.

Jørn Grynnerup var neste kunstner som gjestet museet. Han er opprinnelig dansk, men bor nå i Fredrikstad. Utstillingen inneholdt grafikk i sterke farger med naturmotiver og serier med kjærlighet som tema. Grynnerup er en meget allsidig grafisk kunstner med stor humoristisk sans. Hans humørfylte kjærlighetsbilder ble også meget godt mottatt av publikum og salget var bra. Utstillingen, som sto i atriet, ble åpnet av Gjerstad 19.3. og varte til 26.4.

Lørdag 11.4. åpnet Gjerstad en utstilling med Hamarkunstneren Sam Frankowska i sentralhallen. Sam Frankowska er skotsk, har bodd i Tyskland og bor nå på Hamar. Utstillingen var inspirert av energien i menneskene. Det var oljemalerier i friske farger og lette, svevende tegninger samt akvareller malt på rispapir. Denne utstillingen ble senere flyttet til atriet p.g.a. byggevirksomhet og varte til og med 17.5.

Fotografiutstillinger er ikke så vanlig i gallerier i Norge. På Drevsjø bor to av Norges mest premierte og anerkjente amatørfotografer. Det er Signe Drevsjø og Jens Hagen. Fotografering startet som en hobby hos begge, men har etter hvert blitt en livsstil. Begge er æresmedlemmer i flere internasjonale fotoklubber over hele verden. 30.4. ble det åpnet en utstilling med 61 bilder av disse berømte fotografer i museets sentralhall. Mange av motivene var hentet fra naturen i Østerdalen og Femundtraktene, men det var også flere varme og lune personskildringer blant bildene i denne utstillingen som sto ut mai måned.

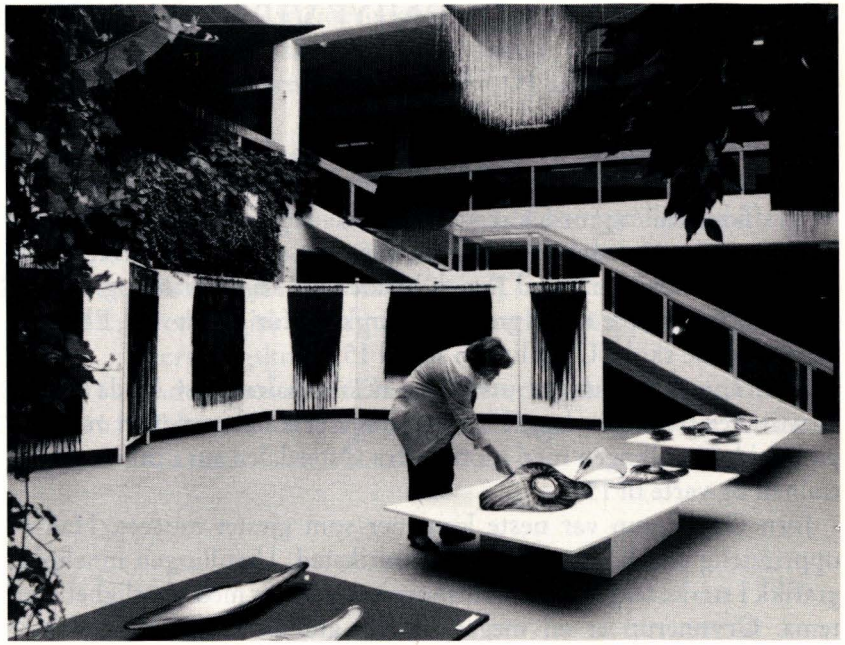

Finlands 75-årsjubileum som selvstendig stat ble markert i atriet med kunsthåndverksutstillingen «Finske fantasier», med tekstilkunstneren Riitta Hytöen-Pasanen og designer i glass Brita Flander. Presse- og kulturråd Matti Isoviita fra Finlands ambassade deltok ved åpningen. Foto: O. T. L.

Arne Martinsen er en kunstner som har besøkt museet med utstillinger tidligere. Denne maleren fra Eidskog med sine lyse, sarte og stemningsskapende naturskildringer hadde 45 malerier i sentralhallen i museet fra 4.6. til 19.7. Martinsen har mye poesi i sine bilder. Han var også nær venn av Hans Børli og de to ga ut flere bøker med Børlis poesi og Martinsens bilder.

Museets nye resepsjon, butikk og galleri sto ferdig i begynnelsen av juni. Galleriet med sine 170 m², overlyspyramide og nytt opphengssystem ble tatt i foreløpig bruk 17.6. med bilder av Bjørn Nygaard og Anne Kampmann. Denne utstillingen var en «test» av det nye galleriet før den offisielle åpningen og varte til 27.7. Bjørn Nygaard som bor i Brumunddal hadde fire malerier på 2 x 3 m, og Anne Kampmann, Hamar, hadde tre noe mindre malerier. Disse bildene med sine kraftige, men mørke farger fylte hele galleriet til tross for det lille antallet.

Hele salen hadde en rolig og samtidig mektig atmosfære med disse maleriene på plass. Vi fikk samtidig prøvd det nye opphengssystemet og belysningen av overlyspyramiden og armaturene i taket. Opphengssystemet er forøvrig bekostet med tilskudd fra Sparebanken Hedmark. Alt fungerte meget bra, og museet har blitt enda en tradisjon rikere. De aller fleste kunstutstillingene vil være i galleriet heretter.

I juli åpnet en spesiell kunstutstilling i museet. Den finske stat fylte 75 år i 1992. I den forbindelse skulle flere finske kulturaktiviteter i utlandet markere dette jubileet. Det var planlagt en utstilling med den finske tekstilkunstneren Riitta Hytönen-Pasanen på dette tidspunkt. Vi fikk så en henvendelse fra Finlands ambassade om å kombinere denne tekstilkunstutstillingen med glasskunst fra designeren Brita

Museets nye kunstgalleri ble åpnet 5.8. av stortingsrepresentant og medlem av Kirke- og undervisningskomiteen Grethe Fossum. Det var Bildende Kunstnere i Hedmark i regi av Hedmark Kunstnersenter som monterte utstillingen som også var Festspillutstilling. Fra åpningen ses fra venstre Gunnar Magnusson og Sam Frankowska som monterte utstillingen, Brit Botheim, leder for Hedmark Kunstnersenter, samt Grethe Fossum og Jon Lilletun fra Kirke- og undervisningskomiteen. Foto: O. T. L.

Flander, og samtidig markere denne utstillingen som en offisiell jubileumsutstilling for den finske stat. Et samarbeid med ambassaden startet, og 13.7. ble utstillingen åpnet av den finske ambassades presse- og kulturråd, Matti Isoviita, ordfører Olav Sæter og Fossum. Det ble servert vin under åpningen, og etterpå innbød herr og fru Isoviita, på vegne av ambassaden, kunstnerne, ordføreren og de ansvarlige fra museet til middag på Restaurant Forstmann.

Grunnen til at denne utstillingen ble arrangert i atriet og ikke i galleriet var mulighetene vi hadde til å montere Hytönen-Pasanens tekstiler i flere høyder under takpyramiden. Hennes spesielle stil med vertikale nedhengende, skinnende tråder under de horisontalt monterte tekstilene kom da til sin fulle rett når lyset kom fra flere vinkler. Veggene rundt atrieet var også fulle av hennes flotte tekstiler med motiver fra Østen, gammel finsk mytologi og abstrakte temaer i smakfulle, duse farger.

Brita Flanders glassgjenstander sto på en diagonal plate midt i atriet. Der var også den finske mytologien fra Kalevala-eposet en inspirasjonskilde. Hennes fargede og elegante glassfat var vakkert formet og fløt nesten inn i hverandre til en fin helhet sammen med tekstilene. Utstillingen varte til og med 30.8. og ble sett av flere tusen mennesker.

Det gjorde også en annen kunstutstilling museet hadde. 5.8. var den offisielle åpningen av galleriet som årets festspillutstilling. Denne gang var det en utstilling fra Hedmark kunstnersenter med 26 kunstnere fra hele fylket. Det var stortingsrepresentantene og medlemmer av Kirke- og undervisningskomiteen Grethe Fossum og Jon Lilletun som sammen med Fossum åpnet årets festspillutstilling. Are Sandbakken fra Brumunddal spilte verker av Bach og Kvandal på fiolin.

Det var en spennende utstilling med tekstiler med forskjellige farger og motiver, malerier i store formater, noen kombinert med andre teknikker. Tegninger, skulpturer og installasjoner med vinkling på finansverdenens høye spill om penger, og deretter dype fall. Det var grafikk kombinert med skulptur og arbeider i tre og stein. Flere av gjenstandene var laget med flere teknikker med vellykket resultat.

Utstillingen viste klart det høye profesjonelle nivået kunstnerne i Hedmark befinner seg på i dag. Gjenstandene fylte rommet på en tiltrekkende og samtidig spennende måte som gjorde at man følte seg dratt inn i rommet for å se alt som var der. Utstillingen varte til 30.8.

Som et lite ekstratilbud til det kunstinteresserte publikum viste vi i perioden 1. til 20.9. deler av utstillingen «Glimt fra Glomma» fra Kunstnersenteret i Akershus. Det var 15 kunstnere fra Akershus som bidro med malerier, tegninger og skulpturer. Denne utstillingen ble i sin helhet vist på Fetsund lensemuseum i sommermånedene. Vi monterte utstillingen i atriet da galleriet ble opptatt allerede 3.9. med neste utstilling.

Denne gang var det billedhuggeren Lise Amundsen som fylte galleriet med vakre skulpturer. Lise Amundsen kommer fra Kristiansand, men har bodd i Halden i flere år. Ved åpningen var det musikk av Elisabeth Lundeby på klaver og sang av Bjørg Solsvik Åvitsland. Lise Amundsens utstilling inneholdt i alt 44 skulpturer, både abstraherte dyre- og menneskeskikkelser og naturalistiske portretter. 4 av skulpturene var store parkskulpturer og ble plassert på hver side av hovedinngangen der de prydet plassen hele høsten og vinteren etter at utstillingen i galleriet var avsluttet. Ofte lager hun skulpturer med muligheter for barn til å leke i, noe vi også fikk sett her.

Lise Amundsen vil at man skal ta og føle på hennes skulpturer. -Se med hendene, ikke bare med øynene, sier hun. Vi tente på ideen og tok kontakt med fylkessekretær Berit Jevnaker i Hedmark lag av Norges Blindeforbund. Hun tok med seg Solveig Skjærstad fra Trysil, som er født blind, og kom til utstillingene. Sletten guidet Solveig Skjærstad rundt i utstillingen. Hun «så» med hendene og fikk for første gang oppleve det å gå på kunstutstilling. Det er fint om vi kan gi et fullverdig tilbud om kunstopplevelser også til denne gruppen.

Skulpturer kan ofte være dyre og medfører lavt salg, men denne utstillingen solgte bra. Utstillingen åpnet 3.9. og varte til 4.10.

8.10. var det malerier på plass i galleriet igjen. Borghild Bredeli het kunstneren som kommer fra Asker. Under åpningen spilte Reidun Askeland to stykker av Chopin og Grieg. Borghild Bredeli maler landskapsmotiver i olje og akvarell. Mange av motivene var norske, men det var også landskaper fra Island hvor hun har reist og hentet mye inspirasjon. I maleriene fra Island kunne man tydelig se de spesielle fargene med mørke bergarter og lysegrønn lav. Motivene fra norske fjellpartier var fra alle årstider, og i vintermotivene så man det gnistrende solskinnet og de lange skyggene i forskjellige klare blå valører en solskinnsdag i norske fjell kan inneholde. Utstillingen varte til 1.11.

5.11. åpnet nok en maleriutstilling. Dyrene og til dels jakten sto i sentrum denne gang. Kunstneren var Liv Kylland fra Birkeland i Aust-Agder. At elgjakten er en viktig årlig foreteelse hos Liv Kylland var ikke vanskelig å forstå når man så hennes bilder. Det var stemningsskildringer av natur og elg som nok flere elgjegere kunne dra kjensel på. Ved siden av elgjaktmotiver var det også andre dyreskildringer. Disse var utført med ørsmå, lette streker med stor nøyaktighet som viste at denne kunstneren tilbringer mye av sin tid ute i naturen. Utstillingen varte til 6.12.

Årets siste kunstutstilling i museumsgalleriet var en utstilling med seks kunstnere som sammen kaller seg GRUPPE AUR. De seks er Arne Lindaas (skulptur, collage, maleri), Arild Normann (fotografi), Nete Hidle (tekstil), Rolf Hidle (maleri, grafikk), Tore Vestheim (keramikk) og Mette Bryn Justad (tekstil). Navnet på gruppen kommer av Aur gamle prestegård, i Aurskog, hvor de første gang stilte ut som gruppe. Denne utstillingen ble åpnet 10.12. av Fossum, og vakker musikk fra Reidun Askeland ved klaveret skapte sammen med kunsten en fin kulturaften for de fremmøtte i galleriet.

At kunstnerne i GRUPPE AUR er drevne i sitt fag var lett å se. Det bugnet av friske farger og former. Noen av tekstilene var tredimensjonale, maleriene var tette og intense. Fotografiene viste en kunstnerlig side av motivvalg. Keramikken var laget av lokal leire fra kunstnerens hjemsted og hadde bruksvennlige former med spennende glasur. Denne friske utstillingen ble vår juleutstilling og sto til begynnelsen av januar.

Museet hadde altså mye spennende kunst å by på i 1992. Alle utstillingene var salgsutstillinger, men pengene «satt hardt» hos publikum så det ble et lavt salg. Det er likevel i museets interesse å fortsette galleridriften og ha dette tilbudet til museets besøkende. Det nye galleriet fungerer meget bra. Rommet fyller alle krav et moderne galleri har i dag, og kan med hell brukes til mer enn visning av billedkunst og skulpturer. Mindre konserter og andre arrangement kan holdes i dette lokalet. Akustikken har vist seg å være utmerket.

7.2 Andre utstillinger

30 bilder fra den siste fløtingen i Trysilelva ble vist i museets sentralhall i april og mai. Det var fotografen Kjell Kvamme som i sort/hvitt skildret det sosiale samværet og vemodet ved den siste elvefløtingen i Skandinavia. Disse temaene var vektlagt i forhold til den tekniske dokumentasjonen av fløtingen.

I mai ble det også vist en samisk vandreutstilling om samisk turisme fra Rovaniemi i Finland. Utstillingen sto i annen etg. i nyfløyen.

Fra Norges Birøkterlag lånte vi i juni en utstilling om vandrebirøkt. Vi skaffet noe tilleggsutstyr fra museets ansatte med «bi-interesser» som gjorde utstillingen noe fyldigere. Utstillingen sto til midten av august.

I kjelleren utenfor akvariet ble det satt opp en utstilling fra Direktoratet for naturforvaltning som het «Villaksen - en truet ressurs». Denne plakatutstillingen ble satt opp i august og sto ut året. På samme sted hadde vi også i år utstillingen «Glommaprosjektet» fra Fylkesmannens miljøvernavdeling i Hedmark. Denne sto hele året.

Norges Vassdrags- og Energiverk har laget en utstilling som viser deres arbeid med flomsikring, terskelbygging og opprydding i norske elver og vassdrag. Utstillingen ble satt opp i august og sto ut året.

Elverum lokallag av Nyttevekstforeningen hadde en utstilling i første etg. utover høsten. Den viste forskjellige krydderurter og sopp, samt plagg strikket av soppfarget garn.

En plansjeutstilling fra Norges Skogeierforbund og Landbruksdepartementet som inneholder temaet «Skogen som ressurs og dens forhold til miljøødeleggelser» sto i nyfløyens andre etg. hele året.

Fra Museumstjenestens avdeling for vandreutstillinger i Trondheim har vi lånt utstillingen «Skog og vilt». Det er en plansjeutstilling som ble satt opp i august og sto ut året.

Museets arbeid med knivens kulturhistorie, den nye faste utstillingen og de mange temporære sommerutstillingene av kniver i museet har medvirket til den økende interessen for kniver, knivsamling og knivmaking over hele landet. Årets sommerutstilling av kniver tok for seg samekniver og kniver i horn og bein. For å vise bredden i denne knivmakingsretningen ble kniver fra hele landet valgt ut. Det kom også en utvalgt samling fra Sverige som Jan Erik Skoog i Deje i Sverige hjalp til med. Det ble også lånt inn kniver fra museer og private

samlinger over hele landet, og slike utstillinger er ikke mulig å arrangere uten slik hjelp og lån. Utstillingen inneholdt drøyt 60 kniver.

Den årlige konkurranseutstillingen av kniver fra medlemmer i Norsk Knivforening sto som vanlig oppstilt i museet i juli og august. Det ble konkurrert i følgende klasser: Staskniv med tradisjon som forbilde, staskniv uten tradisjon, bruksniv med tradisjon, brukskniv uten tradisjon, ungdomsklasse og knivblader. Deltakelsen lå på samme nivå som tidligere, med 90 kniver og 23 knivblad. Hovedpremien «Årets Kniv» ble tildelt Knut Dahl, Hof i Vestfold. Publikumsprisen gikk til Knut Mastad, Disenå i Hedmark. Rugsveen var ansvarlig for selve utstillingen og det praktiske arbeidet med tilretteleggingen for bedømmingen av knivene.

7.3 Vandreutstillinger

«Skogbruk og viltstell»

«Skogbruk og viltstell» var de første 5 månedene utstilt på Norsk Skogbruksmuseum. I løpet av denne perioden ble den også totaloverhalt. Museumstjenesten for Sør-Trøndelag i Trondheim foresto dette arbeidet. Etter å ha vært hele 6 år på farten har utstillingen på ingen måte utspilt sin rolle. I slutten av mai dro den ut på langfart. Chr. Andersen, som forøvrig har ansvaret for utstillingens vedlikehold og distribusjon, bragte den til Åmli i Aust-Agder hvor den ble montert i Elvarheim museum. Åmli kommune ved kulturetaten inviterte til åpning sammen med Aust-Agder museumslag. Representanter fra Fylkesmannens miljøvernavdeling, Setesdalsmuseet og andre sentrale representanter for natur- og kulturlivet var til stede, hvor Andersen foredro og formidlet informasjon omkring utstillingen og Norsk Skogbruksmuseums aktiviteter forøvrig. Utstillingen hadde ca. 3000 besøkende i løpet av tre måneder i Åmli.

Setesdalsmuseet var vertskap for utstillingen i september. Arrangørene hadde supplert utstillingen med bl.a. 17 preparater og 70 museumsgjenstander. En solid vertskomite, som foruten Sedelsdalsmuseet besto av Agder Skogeigarlag, Valle viltnemnd, Valle fiskeadministrasjon, Statens Skogskule Bygland, Valle og Hylestad Skyttarlag og Valle Folkeakademi, hadde lagt opp til flere temakvelder og aktivitetsdag for samtlige ungdomsskoler i kommunene omkring.

«Jakt og skog», «Jakt og våpen», «Sur nedbør sin verknad på skog og fisk» var de tre hovedtema som ble belyst, der mange ressurspersoner var trukket inn som foredragsholdere og bidragsytere på annen måte. Måten Setesdalsmuseet utnyttet utstillingen på kan stå som eksempel til etterfølgelse for andre arrangører.

I oktober ble utstillingen transportert sjøveien til Sør-Senja bygdemuseum på Stonglandseidet. Utstillingsstedet var Folkebiblioteket. Oppholdet varte fra 20.10.-20.11. Neste stopp var Polarmuseet i Tromsø der den ble stående ut året og frem til midten av januar 1993.

Det er gledelige tilbakemeldinger fra samtlige steder hvor utstillingen har vært vist. Man burde kanskje ha vært forutseende med å sko hengeren med piggdekk når den nå beveger seg på nord-norske veier. Hittil har imidlertid alt fungert programmessig. Ca. 5000 besøkende har benyttet seg av utstillingstilbudet utenom Norsk Skogbruksmuseum inneværende år, et resultat som man er meget tilfreds med. Det er et håp at ferden i Troms og Finnmark kommende år må bli like vellykket som de erfaringer man til nå har høstet siden «Skogbruk og viltstell» for første gang ble vist for publikum i 1987. Det er grunn til å takke alle som har lagt forholdene til rette for at utstillingen skal få en best mulig presentasjon.

7.4 Arrangementer

De Nordiske Jakt- og Fiskedager (DNJFD)

De Nordiske Jakt- og Fiskedager på Norsk Skogbruksmuseum har lange tradisjoner. 6.-9.8. ble dette arrangementet avviklet for 30. gang med rekordartet deltagelse. Nær 35 000 besøkende innbefattet utstillere, medarrangører og betalende publikum sluttet opp om arrangementet under fire begivenhetsrike dager. Dette er hele 9000 fler enn foregående år. Besøket er fordelt med anslagsvis 4000 på torsdag, 5000 på fredag, 14 000 på lørdag og 12 000 på søndag.

Markedsføring - publikumsundersøkelse. DNJFD ble bekjentgjort via hovedprogrammet som Landbruksforlaget også i år har sponset trykking og delvis distribusjon av. Programmet er trykt i 50 000 eksemplarer. Dertil kommer annonsering i 9 nordiske tidsskrifter med et samlet opplag på 2 mill. DNJFD har dessuten vært kunngjort gjennom De Vestenfjellske jakt- og fiskedager i Molde, den danske jeger-

messen JÆGER '92 i Odense og ved en rekke mindre arrangementer der medarrangørene har vært involvert. Pressemeldinger forfattet av freelance-journalist Helge Hagen er utsendt til 280 nordiske aviser.

Effekten av denne virksomheten har vært forsøkt fanget opp i en egen publikumsundersøkelse. Et samarbeid ble innledet med tre studenter fra Markedsføringsskolen på Gjøvik (Thorstein Ouren, Inger Lise Karlstad og Knut Robert Myrvold). De gjorde på kort varsel en stor innsats. Av 1000 utdelte spørreskjema kom det inn hele 714 svar. I tillegg ble 50 voksne og 25 barn under 15 år intervjuet. Svarene ga oss mange viktige opplysninger om vårt publikum. Hele 99.8% tilkjennega at de var meget godt fornøyd (63%) eller fornøyd (36.8%) med besøket.

Arrangementets innhold. Selv om «jaktens og fiskets dag» i sin tid var utgangspunkt for denne årlige begivenheten, har innholdet i arrangementet i de senere årene blitt stadig mer vinklet mot miljøet omkring oss. I dag er natur- og miljøbevisste mennesker minst like opptatt av ressursbevarende tiltak, som selve utnyttelsen og høstingen. I tråd med denne utvikling har DNJFD tatt sikte på «å formidle kunnskap om natur og miljø gjennom opplevelse og egenaktivitet for hele familien».

En avvikling av et så omfangsrikt program med mer enn 70 aktiviteter er bare mulig gjennom et nært samarbeid med et 70-talls organisasjoner, institusjoner og forvaltningorganer, i tillegg til museets egen stab som alle har et nært forhold til arrangementet. 96 kommersielle utstillere med et varespekter innenfor arrangementets karakter er med på å sikre økonomien. Kravene som stilles overfor såvel medarrangører som kommersielle og ideelle utstillere er meget strenge.

Publikum kunne i år ønskes velkommen til nyåpnet museumsfløy, med bl.a. resepsjon, museumsbutikk og toalettanlegg. Med disse faciliteter er vi nå i stand til å betjene et stort publikum på en langt mer tilfredsstillende måte enn tidligere.

Av konkurranseskytingene som foregår utenfor selve museumsområdet måtte jegertrap, superdue og leirduepress dessverre utgå i år. Praktiske vanskeligheter med avviklingen i form av mannskapsmangel var årsaken. Skytingen på Terningmoen (elgskyting, kulesti og Norgesmesterskapet i disiplinen «Nordisk jaktskyting») ble imidlertid prikkfritt avviklet med Elverum Jaktskytterklubb som arrangør.

Den store publikumstilstrømmingen til tross ble trafikken og parkeringsproblemene profesjonelt taklet - i år også i samarbeid med NSB Elverum, politiet, Elverum videregående skole og Hanstad barne- og ungdomsskole. To innleide uniformerte polititjenestemenn gjorde en fin innsats og skapte etter forholdene god flyt i trafikken godt assistert av eget «trafikk-korps». NSBs tilbud i form av ekstratog og billigbillett ble imidlertid bekjentgjort for sent slik at for få benyttet seg av det. Tilbudet om gratis pendelbuss lørdag og søndag mellom jernbanestasjonen, museet og parkeringsplasser nådde dessverre heller ikke ut til publikum. De få som benyttet seg av det var imidlertid svært godt fornøyd.

Nordens største jakthundutstilling ble avviklet med rekordoppslutning på lørdag. 700 utstilte hunder var en oppgang på ca. 100 fra året før. Arrangementet ble nok en gang profesjonelt avviklet, med avslutning, premieutdeling og visning av de beste hundene i amfi.

Norges Jeger- og Fiskerforbund hadde hovedansvaret for miniseminaret «Rovdyrpredasjon» og temakvelden «Rovviltforvaltning». Som foredragsholdere og paneldeltagere var bl.a. invitert statssekretær Børre Pettersen i Miljøverndepartementet, generalsekretær Stein Lier Hansen og organisasjonsleder Øystein Østgaard, NJFF.

Norges Skogeierforbund var vertskap for temakvelden «Rikere skog» fredag, der forsker Jørund Rolstad, NISK, org.leder Øystein Østgaard og plankonsulent Svein M. Søgnen hadde innlegg og sto sentralt i den etterfølgende diskusjon omkring temaet «Hvordan skogbruket kan ta hensyn til vilt, naturmiljø og friluftsliv i skogbehandlingen».

Kokkenes Mesterlaug i Hedmark og Oppland sørget for en lekker liten viltrett på inngangsbilletten i forbindelse med ovennevnte programposter, og bidro forøvrig under miniseminaret «Bever som matressurs» ledet av konservator Peter Valeur, Kristiansand museum.

Under mottoet «Fra naturens spiskammer» gjorde mesterkokkene også i år seg særlig sterkt gjeldende i den 200 m² store paviljongen på museumsområdet. Her var det demonstrasjon og utdeling av mer enn 6000 smaksprøver fra naturens overflod og mangfold. En populær programpost der ikke mindre enn 5 reinsdyr ble tilberedt over utegrillen.

Fire populærforedrag ble presentert under årets arrangement:

- «Beverens biologi og forvaltning» v/konservator Peter Valeur, Kristiansand museum/Sørlandets naturmuseum
- «Finnskogen - natur og kultur» v/bestyrer Birger Nesholen, Gruetunet museum
- «Luftforurensningens innvirkning på skogens helsetilstand» v/vit. kons. Svein Solberg, NISK
- «Biologisk restaurering av forurensede og dårlig drevne fiskevann» v/prof. Petter Larsson, Zool. museum, Univ. i Bergen.

For barn og barnefamilier hadde vi denne gang knyttet til oss mange gode krefter. Flere teaterforestillinger ble avviklet i amfiet, syngespillet «Den levende skogen» ledet av Tor Karseth, 4H-revyen «Plastroser dør ikke» v/Måsadotten 4H og «Blekkulf og vennene hans - Sagtjernmysteriet» ved Naturvernforbundet i Hedmark hadde sitt engasjerte publikum. Sistnevnte forestilling måtte imidlertid flyttes innendørs grunnet et skybrudd. Barna hadde også tilbud om besøk på bondegården der Hedmark bondelag og bondelagene i Elverum bl.a. gjorde stor lykke med sine mange utstilte levende dyr og musikalske innslag. Bærum sportsfiskere gjorde en fin innsats ved sitt engasjement i Gammelåa, med fiskekonkurranser, instruksjon, fiskerøking og fluebinding.

Populært innslag og nytt av året var dueslipp, regissert av Mjøsen brevdueforening og Norges brevdueforbund. Publikum sto tett i tett under det store slippet fra taket på museumsbygningen og ønsket god tur for 160 duer tilbake til Oslo-området.

Det var liv og røre overalt på museumsom rådet. Publikum koste seg i det fantastiske sommerværet. Engasjementet syntes spesielt stort i forbindelse med aktivitetene på Knivtorget, og i amfiet med feltbehandling, flåing og partering av bever, rådyr og elg hvor Vidar Holthe fra Norges Skogeierforbund må nevnes spesielt for sitt engasjement og faglige dyktighet. Mannequinoppvisning av elgskinnsklær og visning av hunderaser trakk også et stort publikum.

Mange var tilbudene også på hundesektoren, hvor valpeshow, hundestell, trimming av hund og fremfor alt jakthunddressur tiltrakk seg stor oppmerksomhet. På «Hundesætra» hos Ulla og Steinar Sandstad var det «full rulle» samtlige arrangementsdager.

Dueslipp under DNJFD arrangert av Mjøsen brevdueforening og Norges brevdueforbund. Foto: O. T. L.

Engerdøler, tryslinger og elverumsinger (historielaget) sørget for liv i fangstbuer, fiskevær og skogskoier, rafting og stangfiske og notdraging i Glomma. På «Skogbrukstunet» som mange av skogens organisasjoner og utøvere står bak, kunne du lære om skogskader, peiling av mår ved hjelp av radiosender, eller gå en informasjonssti med tema «Om skogsfugl/rovvilt».

Under DNJFD prøver vi også å vektlegge typiske museale aktiviteter som f.eks. tjærebrenning, jernblestring, fiskerøking, garnbinding, garnbøting og demonstrasjon av gamle fiskeredskaper. Preparering og utstopping av dyr og gevirbehandling i forbindelse med gevirutstilling er også populære programposter.

En spesiell attraksjon under årets jakt- og fiskedager var utstilling av «lenkebjørka», en sammenhengende trelenke på 400 meter i mer enn 1000 deler skåret ut av en bjørk på 23 meter av Erling Vestli fra Eidskog. Lenkebjørka ble på museet til en stykke ut i august og trakk mange interesserte tilskuere.

De 30. Nordiske Jakt- og Fiskedager synes å gå over i historien som et av de mest vellykkede og mest innholdsrike noensinne. Jubileet ble nøkternt markert utad, i stedet valgte man å legge ressurser i selve arrangementet slik at dette kan videreutvikles på en positiv måte og innfri de forventninger som et stadig stigende antall besøkende stiller.

Årets arrangement fanget også opp et 5-årsjubileum, nemlig i Norsk Knivforening. Denne for museet viktige samarbeidspartner har siden stiftelsen holdt sine årsmøter og fagseminarer i tilknytning til DNJFD, så også i år. Knivmakerne er blitt et meget viktig innslag i disse dagene - både jegeren og fiskeren finner fellesnevneren i kniven og knivmakingen.

Fornøyde medarrangører og publikum gir det best mulige utgangspunkt for markedsføring av DNJFD og Norsk Skogbruksmuseum. Sammen med Norges Jeger- og Fiskerforbund og Norges Skogeierforbund samt de øvrige samarbeidspartnere har museet sikret seg et uvurderlig kontaktnett, også langt utenfor landets grenser. En takk til alle som nok en gang har bidratt med å få et jakt- og fiskedagsarrangement vellykket i havn.

Hovedkomiteen for DNJFD 92 har bestått av Øystein Østgaard, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Bjørn Kristensen, Norges Skogeierforbund og Chr. Andersen, med sistnevnte som formann og arrangementsleder.

Søndagsfilm

For 13. året på rad har Norsk Skogbruksmuseum vist søndagsfilmer. Filmene vises i vinterhalvåret. Bakgrunnen for denne virksomheten er å trekke publikum til museet i en ellers stille periode.

Det er avviklet søndagsfilm i alt 23 ganger fordelt på to perioder. Første periode var fra 4.1. til 5.4., og andre periode var fra 25.10. til 20.12. Det har blitt vist 4 filmer hver gang; dette har vært to filmer rettet mot barn og to temafilmer.

Antall besøkende i første periode var 2138 personer fordelt på 54 forestillinger. Dette gir et snitt på nesten 40 personer på hver forestilling. I andre periode var besøkstallet 1060 personer fordelt på 37 forestillinger. Snittet her blir da på 29 pr. film. Antall besøkende på søndagsfilmen for hele 1992 blir på 3198 personer fordelt på 91 fremvisninger. Det totale snittet ligger da på 35 besøkende på hver film. Det er omtrent det samme besøkstallet som i 1991.

Som tidligere år har vi forsøkt å tematisere hver visning. Temaene har blitt valgt slik at de passer til museets fagområder. Noen av temaene i 1992 har vært storviltjakt, rovdyr, økologi, insekter og eldre håndverkstradisjoner. En har også koordinert søndagsfilmene med de ulike temaoppleggene ved museet. Enkelte temaer er veldig populære, mens andre er mer for de spesielt interesserte og besøkstallet blir derfor mindre på disse. I første rekke har en satset på å bruke filmer fra museets eget arkiv, mens en har leid inn barnefilmene og enkelte andre filmer fra Statens Filmsentral og Landbruksfilm.

Til hver søndagsfilm er det skrevet pressemeldinger og annonsert i distriktets lokalaviser. NRK-Hedmark og distriktets nærradio har også lest opp annonseteksten i sine kunngjøringer.

Søndagsfilmen er først og fremst et tilbud til lokalbefolkningen, og publikumsbesøket er representert ved alt fra barn og ungdom til familier, enkeltpersoner og pensjonister. Det er tydelig at barnefamilier setter pris på dette tilbudet, og har gjort museumsbesøket til en heldagsbeskjeftigelse, gjerne flere søndager på rad. Per Kristian Hammer og Geir Bjørlo har vært ansvarlig for søndagsfilmene.

Fra stubben til tømmervelta

Tømmerdrift på Prestøya har flere år vært suksess for skoleklasser. Søndag 23. februar ble dette opplegget kjørt for det vanlige publikum, og mer enn 400 besøkende var innom denne vintersøndagen. Det ble orientert om og vist felling med svans og øks og barking med barkespade. I koia var det 30-årenes sosiale forhold som ble vektlagt, ved siden av fleskesteking og kaffekoking med «servering» til gjestene. Sjølsagt var tømmerkjøring med geitdoning populært, spesielt for de yngste, som fikk seg en kjøretur på lasset. Michael Bølla var ansvarlig for dette.

Et halvtimes innslag fra arrangementet i Våler nærradio var så interessant for lytterne at det måtte sendes i reprise. Med et vinterarrangement som ble så godt mottatt, har vi fått våre aktivitetstilbud til også å gjelde vintersesongen.

Fluefiskedagene
Fluefiskedagene ble arrangert helgen 20.-21.6. Dette var tredje gang arrangementet fant sted. Programmet er lagt opp slik at det skal interessere flest mulig, både de som allerede fisker med flue og de som vil begynne.

Nytt av året var at fluebindingskonkurransen har blitt internasjonal, og den er omdøpt til Mustad Scandinavian Open. Fluebindingskonkurransen er sponset av Mustad, verdens største krokfabrikant. Det ble sendt pressemeldinger til alle de store fluefiske/-bindetidsskriftene i USA, England, Frankrike, Tyskland, Italia, Sverige, Finland osv. De fleste tok inn pressemeldingene. Responsen var meget god: det kom inn over 500 fluer, noe som betyr at vi kanskje allerede første året har blitt den største fluebindingskonkurransen i verden. Premiene til konkurransen blir gitt av de kommersielle utstillerne som er med på arrangementet.

Det ble trykt en dekorativ plakat med et fiske-/fluemotiv som ble solgt på dagene.

På programmet for dagene var det en rekke praktiske demonstrasjoner og foredrag: Fluebinding ved Hans de Groot, Geir Kjensmo, Torill Kolbu, Øivind Netland, Bas Verschoor og Pål Krogvold. Stangbygging ved Gjermund Nergård Andersen. Utstilling av gammelt fiskeutstyr fra samlinga til Eldar Olderøyen. Alle fluene som kom inn til Mustad Scandinavian Open var utstilt.

Foredragsholdere: Den verdensberømte fluebindelen fra USA, Poul Jørgensen: Laksefluebinding. Ulf Pirrou fra Sverige: Fluefiskerens insekter, og Marc Petitjean/Malcolm Greenhalgh: CDC-fluer.

Uteaktiviteter: Uoffisielt NM i fluekasting i regi av Norges Castingforbund og NJFF. Juniormesterskap i casting i regi av Norges Castingforbund. Undervisning i fluekasting med Staffan Lindstrøm.

Noe de fleste besøkende ønsker mere av er muligheten til å se de siste nyheter innen fluefiske/-bindeutstyr. Det var mange innbudte kommersielle utstillere som demonstrerte og solgte utstyr. Et hollandsk spesialfirma som selger fluebindingsmateriell var også invitert: The Kelson Collection.

Forut for arrangementet var det sendt ut pressemeldinger til uke- og dagspressen om fluebindingskonkurransen og selve Fluefiskedagene.

Fluefiskedagene har blitt godt kjent, særlig blant norske og nordiske fluefiskere.

Fluefiskedagene er en veldig fin måte for museet å profilere og markere seg på, både i Norge og internasjonalt. Museet ligger svært gunstig til når det gjelder fluefiske, noe som gjør det attraktivt for fluefiskere å besøke oss. Med litt bevisst markedsføring samt å legge forholdene litt til rette, burde det være mulig å få europeiske fluefiskere til å besøke museet. Det har også vært uformell kontakt med organisasjoner som the Grayling Society i England og den internasjonale fluefiskerorganisasjonen Federation of Fly Fishers (FFF). Det er mulig at disse organisasjonene kunne tenke seg et samarbeid med museet om Fluefiskedagene.

Dette er det andre året at Naturforlaget v/bladet Villmarksliv deltar som medarrangør. Dette samarbeidet fungerer meget godt. Hovedansvarlig for planlegging og avvikling av Fluefiskedagene var Ljøstad. Runar Warhuus representerte Naturforlaget.

I overkant av 2500 personer besøkte Fluefiskedagene.

Nyttevekstdager og soppdager
I forbindelse med et nyttevekstkurs som ble arrangert av Elverum lokallag av Nyttevekstforeningen i juni ble det laget en liten utstilling av friske og tørkete nyttevekster. Til jakt- og fiskedagene ble det også laget en utstilling om nyttevekster og sopp, og denne ble stående i museets lokaler ut året. På fem søndager i august og september ble det holdt soppkontroller, og i forbindelse med disse ble det en av søndagene vist en stor utstilling av frisk sopp, hele 88 forskjellige arter. Det er de soppsakkyndige i lokallaget som står for kontrollene og utstillingen.

Barnas Dag
Med i alt 19 ulike aktivitetstilbud ble barn og unge invitert til festdag lørdag 7.11. 576 personer tok imot invitten, men dette var dessverre en tilbakegang fra forrige år. Noe positivt kan også leses i en slik utvikling, i og med at vi som arrangører senere må skjerpe oss på PR-siden. Dette gjelder ikke bare spesielt for dette arrangementet, men på de fleste tilbud og aktiviteter vi tilbyr. En utfordring til oss alle!

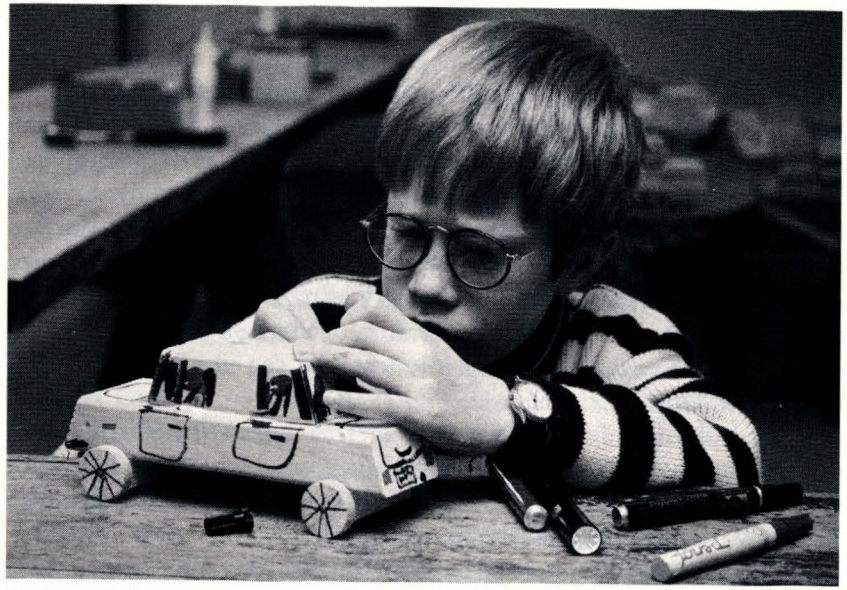

Laging av biler var et populært innslag under Barnas Dag. Foto: O. T. L.

Våre mange innarbeidete samarbeidspartnere stilte opp med informasjonsstander og tilbud om aktiviteter over et bredt spekter. Mye foregikk inne, men utearealene ble også bevisst utnyttet.

Geologidager

Årets tema for Geologidagene 14.-15.11. var Mjøsområdets geologi, basert på et forprosjekt til en permanent utstilling i fjellhallen på Gjøvik. Det er Hedmark geologiforening med Ole Nashoug som står i spissen for dette.

Nytt av året er å forsiktig forandre arrangementsprofilen noe ved å innføre begrepene «naturgrunnlaget og ressursene». Dette er for å kombinere klassisk geologi med dagsaktuell naturvitenskap. I denne sammenheng ble Norges Geologiske undersøkelse og Statens Kartverk invitert til samarbeid om arrangementet spesielt og museet generelt. Dette håper vi å kunne bygge videre på.

Til forskjell fra tidligere år ble medio november valgt til arrangementstidspunkt. Dette av hensyn til interne arbeidsplaner. Tidligere

har Geologidagene funnet sted i begynnelsen av oktober. Da besøket i år gikk noe ned, kan dette skyldes forandringen av tidspunkt for arrangementet.

Museet retter en spesiell takk til Hedmark geologiforening og Elverum AOF for innsatsen under årets geologidager. Koordinator for arrangementet har som tidligere vært Skaug.

Konserter

Det har vært holdt flere konserter i den store museumshallen i 1992. I regi av Festspillene i Elverum i august ble det holdt to konserter.

I tiden 19.-25.11. ble barnemusikalen «Redd Yggdrasil» oppført. Denne var et samarbeid mellom Elverum Barnemusikkteater og Hedmark Teater. NRK Fjernsynet tok opptak av forestillingen, som senere ble vist på TV over tre lørdag ettermiddager.

Søndag 13.12. ble «Juleoratoriet» av J.S. Bach fremført på museet. Medvirkende var kirkekoret Cantate Domino med solister og dirigent organist Trond Våge.

7.5 Tidsskriftet «Elgen»

Tidsskriftet Elgen 1992 ble presentert under jakt- og fiskedagene i august. Av et opplag på 10 000 eks. var det ved årsslutt solgt i overkant av 5000 eks. Dette er noe svakere enn styret og redaksjonen hadde forventet.

I styremøte i Skogeierforbundets lokaler i Oslo 21.12. ble det besluttet å satse videre, og Elgen 1993 vil foreligge ca. 1.6.93. Dette er 2 måneder tidligere enn før, og vil etter styrets og redaksjonens mening gi et bedre utgangspunkt for markedsføring og salg av tidsskriftet.

Norsk Skogbruksmuseum har, som i 1991, holdt sekretariat for Elgen. Dette innebærer bl.a. regnskap for stiftelsen og distribusjon av tidsskriftet. Dette skjer etter økonomiske avtaler som fornyes hvert år.

Museet har vært vert for 4 redaksjonsutvalgsmøter og to styremøter. Skaug har i 1992 vært medlem av redaksjonen og forretningsfører for stiftelsen, samt møtt i tre styremøter.

Elgens styre har i 1992 bestått av:
Vidar Holthe (formann)
Endre Persen/Kjell Huseby (sistnevnte fra august)
Helge Jørgensen

Kari Tysnes og Trond Nystuen har ført Stiftelsens regnskap på museets EDB-system.

8. PUBLIKUMSBESØK OG MARKEDSFØRING

8.1 Publikumsbesøket

I 1992 økte besøket med vel 3% fra 1991, mens Fløtermuseet på Sørlistøa hadde en besøksnedgang på 62%. Det høye besøket ved Fløtermuseet i 1991 skyldtes et tematilbud om fløting hvor 2814 skoleelever deltok.

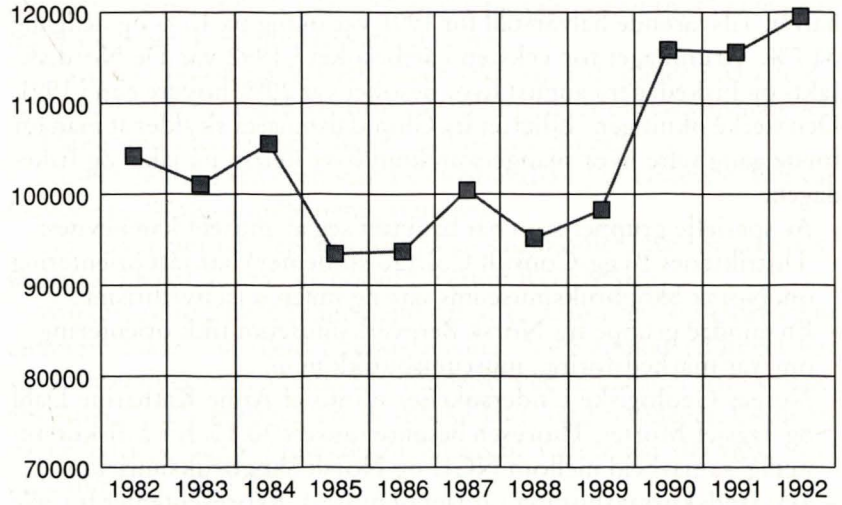

Publikumsbesøket i 1982-1992

Totalbesøket økte med 1119 til 121 011 i 1992. Det fordeler seg på følgende hovedtall:

	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	Endr.i%
Voksne	60351	53640	55155	55863	52648	54572	64388	61508	62101	+ 1.0
Barn inkl. klasser	31241	27351	25738	31683	32358	31148	34044	39449	39953	+ 3.9
Barn familiebillet	11474	10896	11571	11762	8922	11041	15595	13795	12707	- 7.9
Bill. fra Glomd.mus.	2491	1557	1255	1114	1241	1500	1809	1826	4750	+ 160.1
Sum	105557	93444	93719	100422	95169	98261	115386	115578	119511	+ 3.4
Sørlistøa							1240	4317	1500	- 62.2
							117076	119892	121011	+ 0.9

Besøket sank med 12% i første halvår, mens det økte med 7% i andre halvår. Tilsvarende halvårstall for 1991 var øking på 15% og nedgang på 7%. Grunnlaget for veksten i årsbesøket i 1992 var De Nordiske Jakt- og Fiskedager i august hvor besøket var 20% høyere enn i 1991. Den sterke økningen i billetter fra Glomdalsmuseet skyldes at man for første gang telte hvor mange som kom over derfra på jakt- og fiskedagene.

Av spesielle grupper som har benyttet seg av museet kan nevnes:

- Distriktenes Bygg-Consult Col. (20 studenter) har fått orientering om Norsk Skogbruksmuseums satsing innen reiseliv/turisme.
- En mindre gruppe fra Norsk Bergverksmuseum fikk orientering om vår markedsføring, museumsbutikk m.m.
- Norges Geologiske Undersøkelser v/inf.sjef Anne Katharine Dahl og fagsjef Morten Thoresen besøkte museet 30.10. for å diskutere mulig samarbeid mellom NGU og Norsk Skogbruksmuseum.
- 4Hs landskursavslutning var lagt til museet. Representanter fra alle fylker deltok.
- Elverum Lærerhøgskole med amerikanske gjestestudenter fikk spesialopplegg hvor bl.a. fiskeøking på Prestøya var med.
- Frivilligseksjonen i LOOC og andre innbudte fikk presentert ulike reisemål fra vårt distrikt. Museet var vertskap og Hallgeir Brenden hjalp oss med skihistorier.

- Norges Speiderforbund med 570 speidere besøkte jakt- og fiskedagene 6.8.
- Nordisk Tredreierseminar ble avholdt 23.-25.10.

Andre grupper som har vært på besøk:

- Russiske helsearbeidere i regi av Hedmark Sentralsjukehus.
- Forsvarets Høgskole.
- Drammensdistriktets Skogeierforening, Stavanger Skoglag, Statens Skoger Steinkjer, Kulturetaten i Folldal m.fl.

8.2 Markedsføring

Norsk Skogbruksmuseum representert ved Andersen og Haugen deltok på Reiseliv -92 9. og 10.1. sammen med Hedmark Reiselivsråd og Trysil Reiselivslag.

Hotel Central og museet inviterte en gruppe turoperatører til et besøk under temaopplegget «Fra stubben til tømmervelta» på Prestøya. Museet har deltatt i en bussguide, og Glorvigen og Haugen har fulgt opp kontakten med turoperatørene.

Andersen deltok på Vestenfjellske jakt- og fiskedager i Molde 8.-10.5. med museets markedsføringsutstilling og informasjonsmateriell på fellesstand med Norges Jeger- og Fiskerforbund.

Museet deltok med egen stand på Østlandske Lærerstevne. Det var Haugen og Skaug som betjente standen.

Videre var museet representert på en salgskonferanse for reiselivsbedrifter i Kristiansand gjennom Elverum Reiselivslag.

Museets tilbud og arrangementer m.v. er annonsert og gjort kjent gjennom lokale og riksdekkende medier. NRKs lokalsendinger har sendt intervjuer med ansatte i forbindelse med temadager for skolene, Sørlistøa, Fluefiskedager, De Nordiske Jakt- og Fiskedager, Geologidager, Barnas Dag og julesalgsutstillingen. Videre har det også vært flere innslag i lokal-TV.

Andersen har utarbeidet annonse for oppføring i Norges Eksportråds internasjonale messe- og aktivitetskalender/Fairs and Exhibitions in Norway 1992-1994. Han har også hatt annonsekontakt med nordiske fagtidsskrifter, aviser m.v. i forbindelse med jakt- og fiskedagene, samt kontakt og oppfølging med NRK-Naturredaksjonen som sendte program fra jakt- og fiskedagene i Ut i naturen 12.8. Sammen

med freelance-journalist Helge Hagen har han utarbeidet pressestoff og pressemeldinger for jakt- og fiskedagene som er sendt ut til aviser og fagtidsskrifter i hele Norden.

Fluefiskedagene har vært omtalt i flere norske og utenlandske fagtidsskrifter både før og etter arrangementet.

Informasjonsbrosjyrer om museet er revidert i løpet av året. Brosjyrer og annet materiell om museets tilbud er sendt til reiselivsbedrifter, turistinformasjoner, turoperatører og andre norske og utenlandske kontakter.

Skogbruksmuseet presenteres ved egen stand i klubbhuset til Elverum Golfklubb. Det har også vært lånt ut gjenstander m.v. til OL-utstilling på Lillehammer og Finnskogdagene på Svullrya.

Samarbeidet med Trollpark om markedsføring av museet fram til OL-1994 har fortsatt. Museet presenteres gjennom norske og utenlandske brosjyrer.

Videre har det vært samarbeidet med Elverum Reiselivslag, Hedmark Reiselivsråd og Nortra om presentasjoner i deres salgsmateriell.

Museets markedsføringsutstilling ledsaget av informasjonsmateriell ble presentert ved 2. Nordiske akvarieseminar i Silkeborg, Danmark 4.-7.11.

9. REPRESENTASJON

9.1 Museumsorganisasjoner

Nasjonalt

Chr. Andersen og Haugen deltok på NMFs årsmøte og fagseminar i Molde 7.-10.5. Det var lagt inn ekskursjoner med faglige drøftinger til bl.a. Veøy, Hjortøya og Ona.

Andersen deltok også på NNMLs årsmøte og fagseminar i Mo i Rana 3.-6.9. Andersen holdt foredrag/innlegg ved begge årsmøtene.

Internasjonalt

Andersen deltok 19.-26.9. med økonomisk støtte fra NNML og Norsk ICOM på ICOMs XVI General Conference i Quebec, Canada.

Andersen deltok også 11.-16.10. på EUACs (European Union of Aquarium Curators) årsmøte og fagkonferanse i Napoli, Italia med følgende foredrag: «Spreading ecological knowledge through museums. New interdisciplinary exhibitions at the Norwegian Forestry Museum».

Dessuten deltok Andersen 4.-7.11. på 2. Nordiske akvarieseminar i Silkeborg, Danmark med foredraget: «Formidling av natur- og miljøkunnskap gjennom akvariedrift». Her deltok også Kari Andersen med presentasjon av Norsk Skogbruksmuseums souvenirbutikk.

9.2 Seminarer og konferanser

Chr. Andersen har i løpet av året deltatt i følgende arrangementer:

11.-12.1. Reiseliv '92.
19.1. Hedmark 4H - plakettfest, Hotel Central, Elverum. Invitert som plakettutdeler.
11.-13.2. Fiskesymposium på Hamar.
7.3. Musea i Hedmark. Seminar: «Natur og kultur» på Norsk Skogbruksmuseum.
10.6. Elverum lærerhøyskole. Dagseminar: «Miljøfagstudiet på lærerhøyskolen - ny studieenhet».
15.6. Reiselivsmøte på Restaurant Forstmann i regi av Elverum Reiselivslag.

Vestheim har deltatt i:

25.-28.6. De norske historikerdager ved Universitetet i Tromsø.

10.11. Seminar om privatarkiver på Riksarkivet i anledning Riks-arkivets 175-års jubileum.

Rugsveen har deltatt i følgende:

1.-2.2. Etnologiseminaret på Gran med tema «Modernitet».

21.5. «Trevisjoner» arrangert av Utviklingsstaben i Hedmark fylkeskommune på Norsk Skogbruksmuseum.

30.10. Jubileumsseminar på Statsarkivet i Hamar med tema «Samarbeidsmuligheter om privatarkiver» på bakgrunn av den nye arkivloven som kommer i 1993.

9.12. «Kulturpolitikken i 90-åra - Regjeringens kulturmelding» arrangert av Hedmark fylkeskommune på Hamar.

Haugen har deltatt på disse seminarer og kurs:

9.-11.1. Reiseliv '92 på Sjølyst.

23.1. Fylkeskontaktgruppa for miljøundervisning i Hedmark på Hamar.

29.1. Planleggingsmøte mellom frivilligseksjonen LOOC og museene i Mjøsregionen og Elverum på Lillehammer.

21.-22.1. Samarbeid om markedsføring av NSM/Forstmann/Hotel Central. Visningstur til Elverum for turbiloperatører/-reisebyråer.

12.-13.3. Musea i Hedmark. Formidlingsseminar i Folldal.

17.3. «Hva kan historielagene gjøre for skolen?» Foredrag på Bergset for Rendal historielag.

9.4. Fellesmøte for voksenopplæringsnemnda i Hedmark. Presentasjon av LOOC-frivilligseksjonens kursopplegg.

3.6. Lærerne i LOOCs frivilligseksjon. Kverdsarrangement med bl.a. Hallgeir Brenden som kåsør.

11.-12.8. «Skogen i skolen - sløydkurs» for Wärmlandslærere på Södra Viken skogskola og Gräsmark, Sverige.

19.-20.8. Hedmarksturisme v/Hedmark Reiselivsråd på Rena Hotell.

18.-19.9. Musea i Hedmark: «Bergverksdrift på økomuseene i Bergslagen».

29.-30.10. Østlandsk Lærerstevne, Oslo. Stands med presentasjon av NSMs temadager og øvrige tilbud for skoleverket.

9.3 Studiebesøk

Fossum har i løpet av året hatt studiebesøk i Aust-Agder museet i Arendal, Vegusdal og Iveland bygdemuseum, Valdres Folkemuseum, Hallingdal Folkemuseum, Hol Bygdemuseum, Sogn Folkemuseum med det nye båtmuseet, Voss Folkemuseum, Høvikodden, Vikingeskipsmuseet, Norsk Folkemuseum og Skimuseet i Holmenkollen. Studier av ski har i mange tilfeller vært et viktig delmål.

Chr. Andersen har besøkt følgende museer og institusjoner: 8.5. Romsdalsmuseet, Molde, 11.5. Sunnmøre Museum, Ålesund og Ålesund Akvarium, 27.5. Elvarheim Museum, Åmli, 17.9.-26.9. Montreal: Biodomen, Botanisk have, Insektarium, Museum of Contemporary Art, Montreal Museum of Fine Arts, Mc.Cord Museum of Canadian History og Canadian Centre of Architecture. Québec City: Musée du Séminaire de Québec, Le Musée de la Civilisation, L'Aquarium the Québec-Ste Foy, «Le Centre d'Interprétation du Saint-Laurent», Jardin Zoologique - Charlesbourg og Grosse-Ile. 10.-16.10. Italia: Stazione Zoologica «Anton Dohrn» di Napoli og Napoli Aquarium, Benthic Ecology Laboratory of the Stazione Zoologica og Arkeologisk museum på Ischia, Osservatorio Astronomico di Capodimonte, Historical Museum and Planetarium, «Pietrarsa» Museum og «Villa di Oplonti» i Torre Annunziata, «Osservatorio Vesuviano» og Pompeii. 15.12. Kon-Tiki museet og Vikingeskipshuset, Oslo. 16.-18.12. Stockholm: Naturhistoriska Riksmuseet med Omniteatern, Aquaria Vattenmuseum, Naturens hus og Skogens hus på Skansen.

Vestheim besøkte Tromsø Museum, Polarmuseet og institusjoner i Tromsø 25.-30.6. Han deltok også i ekskursjon til Helgøy og andre lokaltiteter i Troms.

Rugsveen har foretatt studiebesøk på følgende museer: Maihaugen, Norsk Vegmuseum, Energisenteret på Hunderfossen, Nationalmuseet og Arbeidermuseet i København, Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum i Hørsholm.

Ljøstad gjorde i begynnelsen av mai en studietur til the Fly Fair i Holland, et av de største spesialarrangementer for fluefiskere i Europa, for å knytte kontakter med fluebindere med tanke på museets egne Fluefiskedager.

10. GAVER

10.1 Spesielle gaver

Malerigave fra Reidar Fritzvold

Reidar Fritzvold har illustrert tre større bokverk, alle med Sven R. Gjems som forfatter. «Jo Gjendes rike» kom i 1983, «Storjegere i Østerdalen» i 1986 og «Finnskogene - spenningens grenseland» i 1990. Det er ca. 240 illustrasjoner i hver av bøkene, den første med sort/hvitt tegninger i tusj og de to siste med malerier i olje og akvarell. Etter utgivelsen av bøkene har Reidar Fritzvold vist sine kunstverk på Norsk Skogbruksmuseum. Alle tusjtegningene til Jo Gjende-boka ble samlet gitt til museet som gave. Når det gjelder maleriene og akvarellene til de to siste bøkene, har kunstneren sammen med museet plukket ut de kunstverk som er av kulturhistorisk interesse eller har et motivvalg i tråd med museets fagområder, og disse er gitt som gave til museet. Museet har nå samlet nærmere 300 kunstverk av Reidar Fritzvold. Mange av museets kontorer, møterom og publikumsrom er gitt en vakker atmosfære med Reidar Fritzvolds bilder.

Maleren Reidar Fritzvold har blitt en god venn av Norsk Skogbruksmuseum, og har ydet mye når det gjelder verdiskapning og trivsel. Museet er meget takknemlig for Reidar Fritzvolds generøse gaver og for hans sterke følelser for museet.

Skule Waksviks rådyrgruppe

Skule Waksviks vakre rådyrskulptur i bronse har vært utstilt på museet en tid, men det var lenge vanskelig å skaffe de kr 90.000.- som rådyrgruppen kostet.

Da tiden kom for at rådyrgruppen skulle sendes tilbake, ble det satt i gang en aksjon etter initiativ av Knut Torp for å sikre kr 30.000.- fra skogeiere i hver av kommunene Elverum, Åmot og Stor-Elvdal. Erik Toft har vært aksjonsleder i Elverum, Jo Petter Grindstad i Åmot og Thomas Burchardt og Ludvig Grundt i Stor-Elvdal. Det var stor interesse for aksjonen, og det meste av beløpet ble skaffet, slik at rådyrgruppen kunne kjøpes.

Skule Waksviks vakre rådyrgruppe står i parkanlegget til høyre for hovedinngangen. Den er en gave fra skogeiere i Stor-Elvdal, Åmot og Elverum. Foto: O. T. L.

De fine rådyrene har fått sin plass like til høyre for hovedinngangen til museet, og med vakker beplantning rundt har denne skulpturen blitt en fin attraksjon i parkanlegget. Det er hyggelig å se hvordan barn dras mot rådyrene, bruker dem og får nærhet til dyr. Rådyrene er skinnende blanke av ivrige buksebaker.

De som har gitt tilskudd til rådyrgruppen er:

Elverum: Folke Floden, Martinus Sandbæk, Eli Dørum, Erik Toft, Halfdan Brevig jr., Engebret Grindalen, Gunnar Øxseth, Petter Møystad, Jon Smitt-Amundsen, Anne Birthe Aakrann Eek, Jens Berger, Terje S. Bachke og Skavhaugen Gårds Legat.

Åmot: Tertit og O.J. Hørstad, Jo Petter og Toril Grindstad, Jahn Kiønig, Kirsti Marit Mykleby, Paal Nergaard, Ola Dieset, Einar Gjems, Tore E. Skramstad, Peter Ingar Mæhlen, Lise Sjølie, Marit Kilde, Knut Arne Nordstrøm, Thor Erik Storholm, Olav Sjølie, Reidar og Sigmund Nergård, Else Berit Eggen, Erik Kulussveen, Åse og Per Sjølie, Torgeir Sjølie og A/S Skogsdrift.

Stor-Elvdal: Embret Brænd, Niels Th. Burchardt, Thomas Burchardt, Ludvig Grundt, Harald Hegnar, Anders Kiær, Erich Mathiesen, Haa-

ken G.A. Mathiesen, Berger Messelt, Thorer Ruud, Olav Sverre, Åse & Embret Strand, Adolf Strand, Anne M. Skinstad, Anita Krogs skoger, Borregaard Skoger, Stor-Elvdal kommuneskoger og Sollia Fjellstyre.

Norsk Skogbruksmuseum er meget takknemlig for den fine gaven museet har fått av skogeierne i Elverum, Åmot og Stor-Elvdal, og takker hjertelig både giverne og aksjonslederne for fin innsats. Det er ikke bare museet som har blitt rikere, men også den store allmenhet.

10.2 Givere av gjenstander

A/S Jo-Bu Mekaniske Verksted, Oslo: 27 motorsager
Ole Aalborg, Hamar: Sag, krutthorn
Jacob Aall (Nes Jernverk), Tvedestrand: 1 par ski
Edvard K. Barth, Oslo: 5 par ski
Trond Bergsund, Ringerike: Fløterhake, knivblad, rivjern
Olav Bjølseth, Elverum: Garn
Arne J. Braaten, Akershus: Kniv m/slire
Per Berger Christiansen, Elverum: Hvirvler, kroker
Åge Dæhli, Stange: 3 drivhjul
Konrad Eggen, Elverum: Pålstav
Lars Krogh Eggen, Hamar: Kniv, slire
Jan Eriksen, Sandefjord: Kniv m/slire
Halvor O. Fossheim, Bø i Telemark: 2 par ski, 3 par skistaver
Bjørn Gjønnes, Oslo: Hakke
Roar Granlund, Gran: Knivblad, knivblademne
Kjell Gransletten, Hedmark: Spydspiss
Eldbjørg og Leif Grasby, Hurdal: Geitrustning
Edgar Gulliksen, Akershus: Kniv, knivblad
Haldenvassdraget fløtningsforening, Halden: Buntebind, hake, lensekjetting
Aslak Harstveit, Arendal: 3 par ski, kåte
Ingvar Haugen, Elverum: 1 par ski
Tengel Heigland, Gjerstad: 1 par ski
Ove Arbo Høeg, Oslo: Bastetau, einer, fiskeskrukke, gryteskrubber, hank, hestehelder, hork, høveldre, kalver, kalveband, keip med hamleband, kuband m/leikand, lensevidje, lindebast, lusepunger, repkrok, skigard, vidjeemner, vidjespenninger, neverkam
Burny Iversen, Elverum: Garn, ruser
Toril Jømne, Elverum: Klammer, pren, rotkroker, tæger, tægerbrikke, tægerkorg
Klarälvens Flottningsförening, Trysil: Fargerør, kjettinghake, lensekjettinger, lenseknepper, merkeøkser, metermål, skruere/muttere
Johan Arvid Kløfta, Ås: Elggevir, fløterhake
B. Knudsen, Trondheim: Kniv m/slire
Thor Koppang, Elverum: Medalje i etui
Einar Lauvlid, Buskerud: 2 knivblad

Gudmund Lie, Gjerstad: Emneved
Inggjerd og Øyvind Lie, Aremark: 1 par ski
Annie Lien, Elverum: Kjelke
Tore Linderud, Oslo: Fiskesnøre, fiskestang, pilk, sluk, snelle
Ole Thorstein Ljøstad, Elverum: 3 par ski
Mjøsen skogeierforening: Datamaskin, dataskriver, programvarer
Sindre Nergaard, Elverum: 2 par ski
John Nerdal: Fat
Gyula Popermajer, Sverige: Nymfer
Elsa Stafne + to døtre, Elverum: Gevær
Terje Stavik, Molde: Kniv
Simen Steigen, Alvdal: Spydspiss
Brynjulf Svimbil, Telemark: Ambolt m/smistabbe, bindhake, bly, borvinne, dorer, drill, emneved, fastnøkler, feisel, filer, gangjern, gangjernemne, hengsel, kanne, kløyver, kniver, knivblademner, knivbladholdere, kullspade, lampe, ljåer, ljåblad, ljåblademner, ljåspissholder, loddebolter, meisel m/vidje, mekslester, navere, saks, skavjern, skiftnøkkel, sleggeemne, smergelskive, smergelskiveoppretter, skiemner, smitang, spade, spadebeslag, spiker, spikerlo, stemjern, stikler, tang, tommestokk, vinkler, økser, almanakk
Guttorm Sætre, Åsnes: Tømmerstokk
Einar Taasaas, Vestre Toten: Kniv m/slire
Trond Thorsrud, Østfold: Fiskestang i futteral, snelle
Jørgen von Ubisch, Elverum: 1 par ski
Henrik Vensild, Danmark: Kniv
Andreas Vevstad, Arendal: 1 par ski
Olav H. Wåle, Telemark: Blokkereim, kniv m/slire, slirer, slirelær

10.3 Givere av bøker

Som tidligere år har Norsk Skogbruksmuseums bibliotek mottatt bøker i gave fra personer og institusjoner. På grunn av at bibliotekar ikke har vært tilsatt i 1992 og registreringen derfor er svært mangelfull, vil liste over givere av bøker i 1992/1993 bli presentert i årsberetningen for 1993.

11. MEDLEMMER

Norsk Skogbruksmuseums medlemstall var i 1992 følgende:

Årlig betalende, personer (årbokmedlemmer)	211
Årlig betalende, bedrifter/institusjoner	41
Livsvarige medlemmer, personer	240
Livsvarige medlemmer, bedrifter/institusjoner	221

12. ØKONOMI

Regnskapet for 1992 viser et driftsunderskudd på kr 360.383.- etter inntektsføring av premiefond kr 450.000.- og avsetninger til feriepenger/arbeidsgiveravgift med henholdsvis kr 421.700.- og kr 60.300.-. Underskuddet er avskrevet mot oppløsing av livsvarige medlemmers fond og publikasjonsfondet med kr 304.600.-, samt dekket av kapitalkontoen med kr 55.783.-.

Driftsinntektene økte med 1.6 mill. kroner (14%) og utgiftene med nær 1.8 mill. kroner (16%) fra 1991 til 1992. Lønn inklusive sosiale utgifter står for en vesentlig del av utgiftsøkingen siste år med 1.15 mill. kroner. Veksten i lønnsutgiftene må ses i sammenheng med ekstraordinære kostnader kr 482.000.- for å oppfylle myndighetenes krav til beregning av påløpne feriepenger.

Siste byggetrinn av museumsutvidelsen ble overtatt våren 1992. Driften av den nye resepsjonsdelen økte bemanningsbehovet, og nødvendige varekjøp ble høyere enn ventet. Sammen med økte driftskostnader bidro nybygget til en utgiftsvekst som ikke ble kompensert ved tilsvarende økt salg.

Det er investert for 14 mill. kroner i museet i løpet av året. Investeringene er gjennomført uten reduksjon av museets arbeidskapital.

Egeninntektene utgjør vel 50% av driftsinntektene i 1992 mot 48% året før. Økingen av egenandelen har sammenheng med forhøyelse av billettprisene fra 1.7.

Regnskap

Resultatregnskapet 1992

	Noter	1992	1991
INNTEKTER			
Billettinntekter			
Billetter		3.109.178	2.491.862
Salgsinntekter			
Salg resepsjon		2.094.259	1.992.942
Fossekallen		227.525	220.469
Arrangementer		539.540	429.016
Publikasjoner m.v.		154.680	171.577
Leieinntekter		514.109	226.144
		3.530.113	3.040.148
Tilskudd m.v.			
Kapitalinntekter		646.041	722.875
Off. tilskudd/ref.	1	5.592.504	4.446.288
Andre tilskudd, med.kont	2	253.070	816.218
		6.491.615	5.985.381
Driftsinntekter		13.130.906	11.517.391
UTGIFTER			
Varekostnader			
Varekostnader		1.764.741	1.489.014
Personalkostnader			
Lønn faste stillinger		4.133.961	3.800.207
Lønn midl. stillinger		1.792.012	1.513.917
Honorar m.v.		40.000	24.543

	Noter	1992	1991
Avsetn. feriepenger		421.700	0
Sosiale utgifter		1.409.812	1.289.822
Reise og diett		203.655	257.477
Sivile tjenestepliktige		145.275	115.200
		8.146.415	7.001.166
Museale utgifter			
Gjenst./konservering		44.665	35.249
Bibliotek/arkiv		50.771	89.205
Prosjekter/publikasjoner		204.898	167.872
Akvariet		49.772	39.164
Formidling		24.795	19.427
Arrangement		823.210	495.859
Fotoutgifter		71.285	55.027
		1.269.396	901.803
Administrasjonsutgifter			
Inventar/utstyr		94.786	90.218
Vedlikehold		275.226	274.119
Drift av anlegg		990.580	907.389
Administrasjon		650.818	659.792
Verkstedkostnader		32.932	49.858
Markedsføring		242.428	216.317
Diverse utgifter		13.495	0
		2.300.265	2.197.693
Låneutgifter/overføringer			
Renter		10.472	12.264
Driftsutgifter		13.491.289	11.601.940
Årsoppgjørsdisposisjoner			
Disposisjoner (netto)	4	304.600	0
Overskudd/(underskudd)		(55.783)	(84.549)

Balanse pr. 31.12.92

Eiendeler	Noter		1992	1991
Håndkasse			12.000	12.000
Kassekreditt 05.01205			416.941	62.677
Skattekonto 08 79593			344.819	
Bankinnskudd 09 30351			619.437	562.737
Bankinnskudd 09 30378			703.540	203.976
Bankinnskudd 09 34454			1.490.738	1.357.599
Bankinnskudd 08 60744			0	1.000
Postgiro 0814 5426325			29.479	67.245
Varelager			35.000	51.000
Aksjer			1.000	1.000
Debitorer, kunder			51.478	24.461
Andre debitorer			3.798	12.145
Lønn-/reiseforskudd			33.311	7.145
Premiefond NKP			9.231	451.456
Omløpsmidler			3.750.772	2.814.441
Museumsbygningen		42.205.000		
Tilkommet siste år		11.025.000	53.230.000	42.205.000
Klokkergården/ museumseiendommen			320.000	31.000
Magasinhallen			871.000	871.000
Bru over Klokkerfossen			112.000	112.000
Bru over Prestfossen			111.000	111.000
Prestøya			50.000	50.000
Fossekallen			959.000	959.000
Utendørsanlegget		822.000		
Tilkommet siste år		186.000	1.008.000	822.000
Sørlistøa			895.000	895.000
Inventar			1	1
Maskiner			1	1
Museumsgjenstander			1	1
Anleggsmidler			57.556.003	46.056.003
Sum eiendeler			61.306.775	48.870.444

Gjeld og egenkapital	Noter		1992	1991
Kreditorer			276.920	275.360
Forskuddstrekk			190.705	196.554
Skyldig arbeidsg.avgift			150.662	158.138
Arb.g.avg. skyld. ferie			60.300	
Skyldig feriepenger			421.700	
Fylkesskattesjefen			12.818	27.604
Kortsiktig gjeld			1.113.105	602.448
Langsiktig gjeld			4.000.000	4.000.000
Livsv. medlemmers fond			0	204.600
Eidefondet			900.000	900.000
Wilhelm Mathesons fond	3		43.000	34.020
Publikasjonsfond			0	100.000
Avsatt spes. formål			1.893.885	1.488.407
Vedlikeholdsfond			50.000	50.000
Disposisjonsfond			0	69.422
Kapitalkonto		41.490.969		
Tilført		11.815.816	53.306.785	41.421.546
Sum egenkapital			56.193.670	44.267.996
Sum gjeld og egenkapital			61.306.775	48.870.444

Spesifikasjon av driftskonti

Billettinntekter		
3010	Billettsalg resepsjon	3.100.328
	Billettsalg Sørlistøa	8.850
		3.109.178
Salg resepsjon		
3100	Kiosksalg	807.382
3110	Souvenir	1.196.718
3120	Postkort	77.726
3130	Merke- og plakatsalg	10.768
3140	Salg av førere	1.665
		2.094.259
Salg Fossekallen		
3200	Kiosk	226.061
3220	Postkort	1.204
3230	Merkesalg	130
3240	Salg førere	130
		227.525
Arrangementer		
3390	Diverse arrangementsinntekter	539.540
Salg av publikasjoner m.v.		
3400	Filmframvisning	1.657
3410	Fotoarbeider	11.759
3420	Forelesninger	2.506
3460	Salg av publikasjoner avg.frie	120.052
3461	Salg av publikasjoner avg.pl.	9.371
3470	Salg av læremidler	9.335
		154.680
Leieinntekter		
3500	Auditorium	33.950
3510	Foredragssal	3.450
3520	Museumshall	33.550
3530	Bibliotek	2.500
3540	Peisestue	800
3560	Friluftscene	5.300
3570	Museale bygninger	600
3580	Boliger	18.916
3585	Forstmann	367.024
3586	Kontorlokaler	39.984
3590	Serveringsavgift	3.635
3599	Vaktmestergodtgjørelse	4.400
		514.109

Kapitalinntekter		
3610	Renteinntekter	449.019
3680	Knivforeningen	30.058
3685	Tidsskriftet Elgen	25.000
3690	Diverse inntekter	136.213
3695	Agio	5.751
		646.041
Off. tilskudd/refusjoner		
3800	Statstilskudd	4.039.000
3810	Fylkeskommunalt tilskudd	821.000
3820	Kommunale tilskudd	135.933
3830	Andre off. tilskudd	149.000
3840	Lønnsrefusjoner	172.776
3850	Refusjon folketrygden	274.797
		5.592.504
Andre tilskudd		
3900	Private driftstilskudd	220.500
3910	Driftstilskudd rentemidler	50.000
3920	Medlemskontingent	36.350
3945	Tilskudd div. tiltak	1.711
3950	Godskrift premiefond	- 55.491
		253.070
Varekostnad		
4000	Innkjøp kioskvarer	484.309
4001	Innkjøp varer Fossekallen	86.233
4002	Innkjøp råvarer DNJFD	36.751
4003	Innkjøp litteratur	3.188
4005	Flaskepant	36.563
4010	Innkjøp souvenir	869.246
4020	Innkjøp postkort	44.561
4050	Oppgjør kommisjon	198.251
4060	Kostnad solgte publikasjoner	100
4081	Innkjøp kioskvarer Trysil-Knut	5.541
		1.764.741
Lønn fast ansatte		
5000	Vitenskapelig personale	1.611.403
5010	Kontorpersonale	662.222
5020	Teknisk personale	723.985
5030	Rengjøringspersonale	577.649
5040	Resepsjonspersonale	178.482
5050	Vaktmester/håndverkere	380.222
		4.133.961

Lønn midlertidige stillinger

5100	Refusjonsstillinger	396.814
5110	Korttidsansatte	1.395.198
		1.792.012

Honorar m.v.

5200	Revisjonshonorar	40.000

Feriepenger

5300	Påløpne feriepenger	421.700

Sosiale utgifter

5400	Arbeidsgiveravgift	971.207
5405	Arb.g.avg. avsatte fer	60.300
5410	Arbeidsgiverandel pensjonsforsikr	340.137
5420	Bedriftslege	17.425
5430	Velferdstiltak	20.743
		1.409.812

Reise- og diettutgifter

5500	Bilgodtgjørelse	95.507
5510	Diettgodtgjørelse	29.914
5520	Reiseutgifter etter regning	68.909
5530	Møte- og seminaravgift	9.325
		203.655

Sivile tjenestepliktige

5610	Dagpenger sivile tjenestepliktige	145.275

Gjenstander/konservering

6000	Innkjøp museumsgjenstander	44.665

Arkiv/bibliotek

6100	Kjøp bøker	11.583
6110	Abonnement tidsskrifter	36.148
6120	Utstyr arkiv/bibliotek	3.040
		50.771

Prosjekt/publikasjoner

6210	Forskning/dokumentasjon	7.226
6220	Produksjon publikasjoner	197.672
		204.898

Akvariet

6400	Fôr/medisiner	8.812
6420	Utstyr	10.977
6430	Rekvisita	10.788
6440	Vedlikehold utstyr	19.195
		49.772

Formidling

6500	Undervisningsmateriell	7.301
6510	Utstillingsmateriell	2.966
6520	Materiell spes. utstill.	280
6526	Skogbruk og viltstell	3.483
6530	Div. rekvisita formidling	600
6535	Div. utg. formidling	1.110
6540	Vedlikehold utstillinger	175
6545	Temadager	380
6560	Materiell friluftsamlingene	8.502
		24.795

Arrangementsutgifter

6600/95	Diverse arrangementsutgifter	823.210

Fotoutgifter

6710	Fotorekvisita	54.190
6720	Fotoutstyr	17.095
		71.285

Inventar/utstyr

7010	Kjøp kontormaskiner/inventar	21.623
7020	Kjøp maskiner/teknisk utstyr	73.163
		94.786

Vedlikeholdsutgifter

7110	Museumsbygningen	85.162
7130	Fossekallen	- 25
7140	Inventar museumsbygningen	15.212
7165	Maskiner	24.321
7170	Bruer	5.340
7175	Oppgangssaga	1.438
7180	Parkanlegg	66.413
7195	Sørlistøa	77.365
		275.226

Drift bygninger/anlegg

7210	Brensel Klokkergården	8.145
7220	Elektrisk kraft	669.572
7230	Rengjøringsmidler	82.943
7240	Lyspærer m.v.	39.400
7260	Vannavgift	30.559
7270	Feie- og renovasjonsavgift	51.249
7280	Brann- og tyveriforsikring	108.712
		990.580

Administrasjonsutgifter

7300	Styre-/representantskapsmøter	40.245
7305	Andre møter	12.321
7310	Representasjon	7.470
7315	Medlemskontingenter	17.547
7320	Administrative annonser	2.846
7330	Kontorrekvisita	111.786
7340	Trykksaker	6.762
7350	Telefon	132.469
7360	Porto	97.640
7370	EDB-kostnader	66.541
7390	Diverse adm.kostnader	155.191
		650.818

Verkstedutgifter

7410	Innkjøp verktøy m.v.	4.253
7420	Innkjøp rekvisita	22.469
7430	Transport/drivstoff	3.288
7490	Div. utgifter verksted	2.922
		32.932

Markedsføringsutgifter

7510	Trykking reklamematr.	49.380
7520	Annonser dagspressen	74.072
7530	Annonser tidsskrifter m.v.	51.175
7540	Diverse markedsføringstiltak	67.801
		242.428

Låneutgifter

7940	Renter annen gjeld	10.472

Noter til årsregnskapet for 1992

Note 1

Kommunale tilskudd

	1992	1991
Aremark	150,-	150,-
Aurskog-Høland	1.250,-	
Bykle	750,-	
Elverum	100.000,-	97.000,-
Fosnes	100,-	
Froland	420,-	420,-
Fyresdal		300,-
Gjøvik	2.600,-	
Hamar		4.500,-
Hjartdal	200,-	175,-
Holtålen	250,-	250,-
Hurdal	1.000,-	1.000,-
Høylandet	150,-	140,-
Iveland		200,-
Jevnaker		380,-
Krødsherad		235,-
Lørenskog	500,-	
Løten	2.400,-	1.100,-
Meldal		400,-
Namsskogan	109,10	115,-
Nord-Fron	500,-	610,-
Nord-Odal		1.500,-
Os		600,-
Rakkestad	700,-	
Rendalen	1.485,60	
Ringerike	2.700,-	2.700,-
Ringsaker	5.000,-	5.000,-
Rollag		150,-
Sigdal	400,-	400,-
Stange		6.000,-
Tokke	300,-	275,-
Vang	2.700,-	
Varteig		221,-
Vinje	400,-	
Våler i Solør		1.325,-
Østre Toten	1.430,-	1.400,-
Åmli	188,-	200,-
Åmot	7.700,-	20.000,-
Åsnes	2.550,-	
Sum	135.932,70	194.574,-

Note 2

Private driftstilskudd

Norges Skogeierforbund	100.000,-
Mathiesen-Eidsvold Værk	2.500,-
Ullensaker Fjellstyre	3.000,-
Norsk Forstmannsforening	50.000,-
Skogbrukets Arbeidsgiverforening	15.000,-
Skogavgiftsmidler	50.000,-
Sum	220.500,-

Note 3

Wilhelm Mathesons fond til utvidelse av arktisk avdeling er tilført kr 5.500,- i 1992.
Tillagt renter kr 3.480,- (10% iflg. styresak 16/1988) utgjør fondet nå kr 43.000,-.

Note 4

Avsatt til spesielle formål

Glommafløtingens historie		1.490.738
Grunnkjøp	250.000	
Oppløst	250.000	0
Avsatt til nye utstillinger		383.147
Registrering av kulturminner		20.000
Sum		1.893.885

Tilskudd til nybygg

Kulturdepartementet	10.000.000
Sentralt inntrukne rentemidler	2.000.000
	12.000.000

Tilskudd til utstillinger

Sentralt inntrukne rentemidler	1.000.000
Direktoratet for naturforvaltning	410.000
Haldenvassdragets fellesfløtingsforening	75.000
Løvbergsmoen Sag & Høvleri	10.000
Nidarå Tømmermåling	25.000
Ringsaker Almenning	70.000
Skogavgiftens rentemidler	215.000
Treschow-Fritzøe	10.000
Tømmerkjøpernes fond	30.000
	1.845.000

Tilskudd til Naturinformasjonssenter/Vassdragspark v/Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen

Tilskudd til Naturinformasjonssenter	300.000	
Tilskudd til Vassdragspark:		
Fylkesmannen i Hedmark	56.500	
Hedmark fylkeskommune	50.000	406.500

Tilskudd til rådyrstatue

Skogeiere i Elverum	26.000	
Skogeiere i Stor-Elvdal	24.000	
Skogeiere i Åmot	25.000	75.000

Hovedtall fra driftsregnskapet

Inntekter		13.130.906
Utgifter		13.491.289
Driftsresultat		- 360.383
Overført fra publikasjonsfond	100.000	
Overført fra livsvarige medl. fond	204.600	304.600
Resultat		- 55.783

Kapitalkonto

Inngående beholdning		41.490.969
Diverse investeringer (utgiftsført)	- 2.028.421	
Tilskudd til investeringer	13.650.021	11.621.600
Overført fra spesielle avsetninger	250.000	
Overført fra publikasjonsfond	100.000	
Overført fra livsvarige medl. fond	204.600	554.600
		53.667.169
Driftsunderskudd 1992		- 360.384
Utgående beholdning		53.306.785

Oversikt over museets investeringer i 1992

Nybygg	11.711.157
Utstillinger	779.528
Inventar	898.653
Maskiner og utstyr	198.073
Utendørsanlegg	475.693
Sum	14.063.104

Finansiering

Tilskudd til nybygg	12.000.000
Tilskudd til utstillinger	1.481.853
Tilskudd til grunnkjøp	250.000
Tilskudd til rådyrgruppe	75.000
Egenfinansiering	256.251
Sum	14.063.104

Elverum, 2. januar 1993

I styret for
NORSK SKOGBRUKSMUSEUM
Skogbruk, jakt og fiske

Dieter Oswald formann	Truls Gram varaformann	Tertit Hørstad
Erich Mathiesen	Ole Roen	Øistein Østgaard
Erik Munthe-Kaas	Torstein Lund	Håkon Sæle
	Tore Fossum museumsdirektør	
Asbjørn Pedersen Statsaut. revisor		Harald Haug kontorsjef

NOTATER